

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EKONOMİ VE FİNANS ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ÜNİVERSİTELİ GENÇLERİN GİRİŞİMCİLİK ALGILARI VE YÖNELİMİ:
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

EMRAH BAŞ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Şahin BULUT

AYDIN - 2019

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EKONOMİ VE FİNANS ANABİLİM DALI
2019-YL-217

ÜNİVERSİTELİ GENÇLERİN GİRİŞİMCİLİK ALGILARI
VE YÖNELİMİ: AYDIN ADNAN MENDERES
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

HAZIRLAYAN

Emrah BAŞ

TEZ DANIŞMANI

Dr. Öğr. Üyesi Şahin BULUT

AYDIN- 2019

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Ekonomi ve Finans Ana Bilim Dalı öğrencisi Emrah BAŞ tarafından hazırlanan Üniversiteli Gençlerin Girişimcilik Algıları ve Yönelimi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Örneği başlıklı tez, 10.10.2019 tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı ve Soyadı	Kurumu	İmzası
Prof. Dr. Ahmet Can BAKKALCI	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	
Dr. Öğr. Üyesi Şahin BULUT	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	
Dr. Öğr. Üyesi Haluk TANDIRCIOĞLU	Dokuz Eylül Üniversitesi	

Jüri üyeleri tarafından kabul edilen bu Yüksek Lisans tezi, Enstitü Yönetim Kurulunun sayılı kararıyla tarihinde onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ahmet Can BAKKALCI

Enstitü Müdürü V

T.C.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

AYDIN

Bu tezde sunulan tüm bilgi ve sonuçların, bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemler çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

... / ... / 2019

İmza

Öğrencinin Adı ve Soyadı

ÖZET

ÜNİVERSİTELİ GENÇLERİN GİRİŞİMCİLİK ALGILARI VE YÖNELİMİ: AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Emrah BAŞ

Yüksek Lisans Tezi, Ekonomi ve Finans Ana Bilim Dalı

Tez Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Şahin BULUT

2019, XVII + 73 sayfa

Bu araştırmada 2018-2019 eğitim öğretim yılında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin belirlenmesi ve bu düzeylerinin cinsiyet, yaş, lisans ve sınıf seviyesi, baba ve anne mesleği, aile aylık gelir düzeyi, ailelerinin yaşadığı yer ve girişimcilik dersi alma değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın modeli betimsel tarama modelidir. Öğrencilerin girişimcilik düzeylerini belirlemek amacıyla Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen ve 36 maddeden oluşan “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak evrenin tamamı olan 52.438 öğrenciden 600’üne uygulanmış, hatalı veya eksik anketler çıkarılarak 550 öğrenciden veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler istatistiksel paket programlar kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcılara yönelik tanımlayıcı istatistiksel analizler için frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Analiz sürecinde araştırmanın alt problemlerine uygun olarak bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Araştırmada Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerini girişimcilik yönelimlerinin yüksek girişimcilik düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin katılabileceği iş fikri ya da proje yarışmaları düzenlenmeli, öğrencilerin girişimcilik yönelimleri desteklenmeli ve girişimciyi destekleyen kuruluşların hibe ve kredileri hakkında bilgilendirmelerde bulunarak girişimciliğe teşvik edilebileceği önerileri getirilmiştir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Girişimcilik, Üniversite, Öğrenci

ABSTRACT

ENTREPRENEURIAL PERCEPTIONS AND ORIENTATION OF YOUNG PEOPLE AT UNIVERSITY: EXAMPLE OF AYDIN ADNAN MENDERES UNIVERSITY

Emrah BAŞ

Master's thesis, Department of Economics and finance

Thesis Advisor: Asst. Prof. Şahin BULUT

2019, XVII + 73 pages

In this research, it is aimed to determine the entrepreneurship levels of Aydın Adnan Menderes University students in the 2018-2019 academic year and to examine these levels according to gender, age, undergraduate and grade level, paternal and maternal occupation, family monthly income level, where their families live and the variables of taking entrepreneurship courses. Quantitative research method was used in the research. The model of the research is the descriptive survey model. The “University Students’ Entrepreneurship Scale”, which was developed by Yilmaz and Sünbul (2009) and consists of 36 items, was used to determine the entrepreneurial levels of the students. The scale was applied to 600 out of 52,438 students in the entire universe using a simple random sampling method, and data was obtained from 550 students by removing erroneous or incomplete surveys. The data obtained were analyzed using various statistical package program. Frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation values were calculated for descriptive statistical analyses for the participants. In the analysis process, independent groups t-test and one-way variance analysis (one-way ANOVA) were performed in accordance with the sub-problems of the research. The research concluded that the entrepreneurial orientation of Aydın Adnan Menderes University students is at a high level of entrepreneurship. According to the results, business idea or project competitions can be organized in which students can participate and it is suggested that entrepreneurship orientation of these students should be supported and encouraged by informing about the donations and credits of the organizations supporting the entrepreneur.

KEY WORDS: Entrepreneurship, University, Student

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde katkıda bulunan tez danışmanım, Dr. Öğr. Üyesi Şahin BULUT'a teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans sürecim boyunca maddi ve manevi anlamda yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen, saygıdeğer annem Makbule BAŞ babam Soyda BAŞ'a, kardeşlerim Burcu BAŞ YILDIRIM, Ufuk BAŞ'a ve dostum Zeren GACAR, Abdullah Uğur AKKAYA'ya şükranlarımı sunuyorum. Yapmış olduğum bu çalışmamın literatüre katkı sağlamasını diliyorum.

Emrah BAŞ

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI	iii
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xiii
TABLolar DİZİNİ	xiv
GRAFİKLER DİZİNİ	xvi
EKLER DİZİNİ	xvii
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM.....	3
1. GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI.....	3
1.1. Girişimci ve Girişimcilik	3
1.2. Girişimciliğin Türleri.....	5
1.2.1. İç Girişimcilik.....	6
1.2.2. Kamu Girişimciliği	7
1.2.3. Yaratıcı Girişimcilik	7
1.2.4. Fırsat Girişimciliği.....	7
1.2.5. Sosyal Girişimcilik.....	8
1.2.6. E-Girişimcilik	8
1.3. Girişimcilik Kavramının Tarihsel Süreci.....	9
1.3.1. Dünya’da Girişimcilik Kavramının Tarihsel Süreci	9
1.3.2. Tarihsel Süreçte Girişimciliğe Yönelik Yaklaşımlar	11
1.3.2.1. Merkantilizm ve girişimcilik	12
1.3.2.2. Fizyokratik düşünce ve girişimcilik	12

1.3.2.3.	Klasik İktisat Teorisi ve girişimcilik	13
1.3.2.4.	Keynesyen model ve girişimcilik.....	14
1.3.2.5.	Neo-Klasik iktisat teorisi ve girişimcilik.....	16
1.3.3.	Türkiye’de Girişimcilik Kavramının Tarihsel Süreci	16
1.3.3.1.	Osmanlı İmparatorluğu döneminde girişimcilik.....	16
1.3.3.2.	Cumhuriyet döneminde girişimcilik.....	18
1.4.	Türkiye’de Girişimciliğe Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar	22
1.4.1.	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)	22
1.4.2.	Türkiye Halk Bankası (HALKBANK)	23
1.4.3.	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmaları Kurumu (TÜBİTAK)	24
1.4.4.	Hazine ve Maliye Bakanlığı	24
1.4.5.	Kalkınma Ajansları	24
1.5.	Girişimci Kişiliklerin Ortak Özellikleri	26
1.6.	Girişimcilik Yönelimi	27
2.	BÖLÜM.....	30
2.	ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ.....	30
2.1.	Araştırmanın Konusu ve Problemin Tanımı	30
2.2.	Araştırmanın Amacı.....	30
2.3.	Araştırmanın Önemi	30
2.4.	Araştırmanın Yöntem ve Tekniği	31
2.5.	Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	32
2.6.	Araştırmanın Hipotezleri.....	32
2.7.	Araştırmanın Sınırlılıkları	33
2.8.	Literatür Taraması	33
2.8.1.	Girişimciliği Etkileyen Faktörler	36
3.	BÖLÜM.....	40

3. BULGULAR.....	40
3.1. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Eğitim Gördükleri Fakülte/Yüksekokullara Dair Bulgular	40
3.2. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Cinsiyetlerine Dair Bulgular	42
3.3. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Yaş Seviyelerine Dair Bulgular	43
3.4. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Lisans Seviyelerine Dair Bulgular	44
3.5. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Sınıf Seviyelerine Dair Bulgular	45
3.6. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Baba Mesleklerine Dair Bulgular	46
3.7. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Anne Mesleklerine Dair Bulgular	47
3.8. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Ailelerinin Aylık Gelir Seviyelerine Dair Bulgular	47
3.9. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Ailelerinin Yaşadığı Yere Dair Bulgular	49
3.10. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Girişimcilik Dersi Alıp / Almadıklarına Dair Bulgular	50
4. TARTIŞMA VE SONUÇ	52
KAYNAKLAR	59
EKLER	69
ÖZGEÇMİŞ	73

KISALTMALAR DİZİNİ

ABİGEM	: Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri
Anova	: Tek Yönlü Varyans Analizi
BÜMKO	: Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü
F	: ANOVA Testi Anlamlılık Değeri
GEF	: Global Environment Facility
GEM	: Global Entrepreneurship Monitor
HALKBANK	: Türkiye Halk Bankası
İİBF	: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İKV	: İktisadi Kalkınma Vakfı
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KAGİDER	: Kadın Girişimciler Derneği
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MFİB	: Merkezi Finans ve İhale Birimi
MYO	: Meslek Yüksekokulu
OECD	: Organisation for Economic Co-operation and Development
Ort.	: Ortalama
p	: İstatistiksel olarak anlamlılık durumu
Ss	: Standart Sapma
t	: İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi

T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TESK	: Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu
TKDK	: Tarımsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TPE	: Türk Patent Enstitüsü
TTGV	: Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmaları Kurumu
TÜSİAD	: Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
vb	: Ve Benzeri
vd	: Ve Diğerleri
WHO	: World Health Organization
WWW	: World Wide Web
X	: Aritmetik Ortalama
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1: Girişimciliğe etki eden süreçler.....	10
Şekil 2.1: Girişimcinin yerel çevresi.....	37
Şekil 2.2: Girişimcinin ulusal çevresi.....	38
Şekil 2.3: Girişimcinin uluslararası çevresi.....	38

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1.1: Ekonomik teoride girişimciliğe katkı yapanlar.....	11
Tablo 2.1: Eğitim türüne göre öğrenci sayıları.....	32
Tablo 3.1: Girişimcilik yönelimi puan aralığı tablosu.....	40
Tablo 3.2: Fakülte ve Yüksekokullara ait sonuçlar.....	41
Tablo 3.3: Fakülte ve Yüksekokullara ait özet sonuçlar.....	41
Tablo 3.4: Öğrencilerin cinsiyetlerine dair T-testi sonuçları.....	42
Tablo 3.5: Öğrencilerin cinsiyetlerine dair özet sonuçlar.....	42
Tablo 3.6: Öğrencilerin yaş seviyelerine dair sonuçlar.....	43
Tablo 3.7: Öğrencilerin yaş seviyelerine dair özet sonuçlar.....	43
Tablo 3.8: Öğrencilerin lisans seviyelerine dair sonuçlar.....	44
Tablo 3.9: Öğrencilerin lisans seviyelerine dair özet sonuçlar.....	44
Tablo 3.10: Öğrencilerin sınıf seviyelerine dair sonuçlar.....	45
Tablo 3.11: Öğrencilerin sınıf seviyelerine dair özet sonuçlar.....	45
Tablo 3.12: Öğrencilerin baba mesleklerine dair sonuçlar.....	46
Tablo 3.13: Öğrencilerin baba mesleklerine dair özet sonuçlar.....	46
Tablo 3.14: Öğrencilerin anne mesleklerine dair sonuçlar.....	47
Tablo 3.15: Öğrencilerin anne mesleklerine dair özet sonuçlar.....	47
Tablo 3.16: Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir seviyelerine dair sonuçlar.....	48
Tablo 3.17: Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir seviyelerine dair özet sonuçlar.....	48
Tablo 3.18: Öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yere dair sonuçlar.....	49
Tablo 3.19: Öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yere dair özet sonuçlar.....	49

Tablo 3.20: Öğrencilerin girişimcilik dersi alıp/almadıklarına dair T-testi sonuçları.....50

Tablo 3.21: Öğrencilerin girişimcilik dersi alıp/almadıklarına dair özet sonuçlar.....50

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1.1: Aylara göre kurulan şirket sayıları21

Grafik 1.2: KOSGEB 2008-2018 dönemi destek bütçesi ve gerçekleşme tutarları23

EKLER DİZİNİ

- Ek 1: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden Öğrencilere,
Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğini Uygulamak İçin Alınan Etik
Kurul İzin Yazısı.....69
- Ek 2: Kişisel Bilgi Formu ve Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği.....70

GİRİŞ

Girişimcilik tarih boyunca özellikle de ikinci dünya savaşını takip eden yıllardan sonra ekonomileri kalkındırmak refahı artırmak adına en önemli aktivitelerden biri olmuştur. Girişimcilere duyulan ihtiyaç ekonominin bir gerekliliği olarak ortaya çıkmaktadır. Fakat burada girişimciden kasıt bireyden ziyade sahip olduğu özellikler ve topluma kazandırdıklarıdır. Ekonomisi güçlü ülkelerin ekonomik kalkınması hızlanmış, işsizlik sorunu da büyük ölçüde azalmış, sanayi yapısı gelişmiş ve gelir seviyesi artmıştır (Salik ve Kaygın, 2016: 146). Türkiye’de özellikle son yıllarda girişimciliğin önemi daha çok artmıştır. Bu nedenle girişimcilik lise, ön lisans, lisans, yüksek lisans hatta doktora programları müfredatında yerini almıştır.

Girişimcilik, doğuştan gelen bir takım yeteneklere sahip olmayı gerektirdiği gibi sonradan kazanılan yeteneklerde de etkili olmaktadır. Girişimci ruha sahip kişiler başarı ve yeni fikirler yaratmaya isteklidirler. Girişimciler sıradanlığı sevmez, yeni bir şeyler üretmek ve sürekli çalışma isteği içerisindedirler (Güney, 2008: 23). Teknoloji ve iletişimin yaygın bir hal alması ile insan ihtiyaçları girişimciler için yeni fırsatlar yaratmış, küresel arenada ciddi bir rekabete girişmişlerdir. Bu noktadan sonra, etik ve sosyal sorumluluk kavramları önem kazanmaktadır. Asıl amacı kâr etmek olan ticari işletmelerin bir yaptırım olmaksızın doğal çevreyi iyileştirmek veya zarar vermemek için kaynak ayırmalarını istemek, gerçekleşmesi mümkün olmayan bir beklentiye girmektir. Literatürde bu varsayımı kanıtlayacak türde, yaklaşımlar da mevcuttur. “Varlık sebebi kâr etmek olan bir işletmenin ahlakla ilgilenmesi için hiçbir nedeni yokmuş gibi görünüyor” (Hutchinson ve Hutchinson, 1997: 20). Diğer taraftan, kaynaklar sınırsız değildir ve bu doğal kaynakların bir yerden sonra üretim yapılamayacak kadar çok azalacağı tahmin edilmektedir (Ulucak, 2016: 64).

Bu kapsamda görülmektedir ki, ülkelerin sosyo-ekonomik alanda kalkınabilmeleri yalnızca işletme sayılarını artırmakla değil, o ülke içerisinde girişimci ruh ve yeteneklerine sahip kişilerin çoğalmasıyla mümkün olmuştur. Bu sebeple, bireylerin girişimcilik potansiyellerinin ortaya çıkarılmasında eğitim başta gelen önemli faktörlerdendir. Girişimcilik eğitimi ile amaçlanan kişilerin girişimcilik potansiyelini uyararak farkında olmadığı bir takım özelliklerini ortaya çıkarmak ve farkına varmasını sağlamaktır (Balaban ve Özdemir, 2008: 147).

Bu tez çalışmasında, her biri girişimci adayı olan Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin mezun olduktan sonra kendi işletmelerini kurmak isteyip istemedikleri, cinsiyet, yaş, lisans seviyesi, sınıf seviyesi, baba ve anne mesleği, aylık gelir, memleket ve girişimcilik dersi alıp/alınmalarına göre incelenerek, katılımcıların girişimcilik yönelimlerinin ne boyutta olduğu ölçülmek amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede araştırmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; araştırmanın konusu ve problemin tanımı, amacı, önemi, yöntem ve tekniği, evren ve örnekleme, hipotezler ve araştırmanın sınırlılıkları ele alınmıştır. İkinci bölümde ilgili literatür taraması sonucu elde edilen veriler; girişimciliğin tanımı, tarihsel süreci, girişimciliğe yönelik yaklaşımlar, girişimcilik türleri, girişimci kişiliklerin ortak özellikleri, girişimciliği etkileyen faktörler ve girişimcilik yönelimi konuları çerçevesinde ayrıntılı bir şekilde ifade edilmiştir. Üçüncü bölümde ise araştırma verileri anket yolu ile toplanmış anova ve t-testi testleri yardımıyla açıklanmış, sonuç ve tartışma kısımlarına yer verilmiştir.

1. BÖLÜM

1. GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI

Bu bölümde girişimciliğin tanımı, Dünya’da ve Türkiye’de girişimciliğin tarihsel süreci, girişimciliğe yönelik yaklaşımlar, Türkiye’de girişimciliğe destek veren kurum ve kuruluşlar, girişimciliğin türleri, girişimcilerin ortak özellikleri, girişimciliği etkileyen faktörler ve girişimcilik yönelimi üzerinde durulmuştur.

1.1. Girişimci ve Girişimcilik

Dördüncü üretim faktörü olan girişimci diğer üretim faktörlerine (sermaye, emek ve doğal kaynaklar) ek olarak 18. Yüzyılda ilk defa Fransız düşünür ve iktisatçı olan Jean-Baptiste Say tarafından *entreprenre* olarak literatüre kazandırılmıştır. Redhouse sözlüğü *entreprenre* kelimesini, müteşebbis, organizatör ve yüklenici olarak tanımlarken (Avery R. vd. 1999: 422) Türk Dil Kurumu ise girişimciyi, yeni bir şey üretmek veya faaliyete geçirmek üzere bir işe kalkışan, girişen kimse, müteşebbis şeklinde tanımlamaktadır. Girişimci kavramı genellikle yeni bir iş kuran veya mevcut işi geliştiren bireyle ilişkilendirilmektedir ve herhangi bir büyüklükte işletme açması veya işletmenin mevcut olanaklarını geliştirmesi olarak tanımlanmaktadır (Taşkın, 2012: 26-39). Girişimcinin bir tanımı var olsa da literatürde tam bir birlik olmayıp, çeşitli tartışmalar bulunmaktadır. İktisat bilimi için girişimci, üretim faktörlerini bir araya getirerek mevcut değerlerinden daha değerli hale getiren kişi olarak tanımlanırken, psikoloji bilimi açısından girişimci diğerlerindeki otoriteyi almak, denemeler yapmak, bir şeye ulaşmak veya elde etmek ihtiyacıyla güdülenen birey olarak tanımlanır. Reel sektör ise girişimciyi, rakip, saldırgan ve bir tehdit unsuru olarak görebileceği gibi, insanların refah ve mutluluğu için çalışan, müşteri hatta müttefik olarak da ifade edebilir (Hisrich ve Peters, 1998: 8).

Girişimcilik ile ilgili ise 1982-92 yıllarında yayınlanmış farklı alanlardan akademik yayınlarda girişimcilik ve girişim ile ilgili bulunan 77 tariften en az 5 kere rastlanılan 15 anahtar sözcük grubu belirlenmiştir. Bu anahtar sözcük grubu ise girişim, değer yaratma, fırsatların peşinde koşma, başlatma, kâr arzusu, bulma, yenilik, yeni işletme, yeni ürünler, kişisel fayda, sahiplik, yeni pazar, kaynaklar ve risk yönetimi, büyüme arzusu, üretim yolları, yönetim, değişim yaratma, sorumluluk, yetki, belirsizlik, risk alma ve yaratma şeklinde tespit edilmiştir (Başar, vd. 2001: 5).

Girişimciliği, literatürde açıklamaya çalışan iki ana yaklaşımdan bahsetmek mümkündür. Bunlardan ilk yaklaşım girişimi, işletme girişimciliği olarak tanımlarken ikinci yaklaşım ise girişimciliği geniş bir bakış açısı ile bireylere, kùltürlere veya topluluklara güç veren, fırsat tanıyan, bir grup beceri ve özellik seti olarak bakmaktadır (Taşkın, 2008: 27). John Baptiste Say'e göre ise girişimciliğin, risk alma becerisinin yüksek olduğu gibi üretim faktörlerini idare etmede yetenekli olduğunu ifade etmiştir (Hisrich ve Peters, 1995: 12). Lounsbury de girişimciliği farklı üretim süreçlerini takip ederek fırsat yaratma ve bu süreçlerin üretime katılmasını sağlama faaliyeti olarak tanımlamaktadır (Lounsbury, 1998: 51). Joseph Schumpeter ise girişimci insanların, realist ve reformist aynı zamanda nitelikli olması gerektiğini belirtmiştir (Kuratko ve Hodgetts, 2001: 127). Ricardo, girişimcilik ile ilgili olarak ise yeni bir makineyi piyasaya sunan ilk kapitalistin katma değer sağlayacağını ve bunun da yeni bir iktisadi gelişme süreci yaratacağını ifade etmektedir (Blaug, 1998: 221). Girişimciliğin temel bileşenleri, kontrol edilebilen bütün kaynaklarla ilgili kaygıların kısıtlama olmadan fırsatları değerlendirebilme, hayal edebilme yeteneği ve bu fırsatları hayata geçirmeye istekli olmak demektir (Stevenson ve Jarillo, 1991).

Girişimcilik hakkında yabancı literatürde bugüne kadar yapılmış çok sayıda tanımdan birkaçı da şu şekildedir (Dollinger, 2003: 6, Louw, vd. 2003: 8):

- İşletme içerisinde, yeni kombinasyonlar düzenleyerek bunları gerçekleştirmektir (Schumpeter, 1934).
- Girişimcilik kâr odaklı işletme oluşturup geliştirmek konusunda niyettir (Cole, 1959).
- Belirsizlik ve riskten doğan karlardır (Knight, 1921).
- Üretken kaynakların koordinesi, sermaye sağlamak, yeniliklerin tanıtılması ve belirsizlik barındırmaktır (Hoselitz, 1952).
- Yeni bir örgüt kurmaktır (Gartner, 1985).
- Orta derecede risk almak demektir (McClelland).
- Kıt kaynakların koordinasyonunda yargısal kararlardır (Casson, 1982).
- Risk almaktır, fırsatların ortaya konması, yenilikçilik ve işletme kurmaktır (Pottas, 1985).
- Yeniden, var olan işi canlandırmaktır (Hébert and Link, 1988).
- Fırsat yaratmak, üstlenmek ve yenilikçilikle işletme kurarak, istek ve ihtiyaçları gidermektir (Bruch, 1986).

- Yaratıcı bir faaliyettir, bir örgüt kurarak kişisel enerjiyi bulmaktır, bu da tutku, bağlılık, isteklendirme ve vizyon gerektirmektedir (Timmons, 1999).
- Büyüme ve kazanç amaçlı, risk ve belirsizlikle, yenilikçi iktisadi bir örgüt kurmaktır (Dollinger, 1995).
- Belli bir insani faaliyete birçok beceriden faydalanarak anlam katmaktır. Bu sebeple fırsatları kullanarak harcanan emek karşılığında bağımsızlık, özsaygı ve gelir elde etmektir (Barrow, 1998).

Girişimciliğin tanımlamasının içinde çeşitli sorunlar bulunmaktadır. Sahip olduğu görev sebebiyle tüm çevrelerce kabul edilen bir girişimcilik tanımlamasından söz etmek güçtür (Hornaday, 1992: 15). Gartner (1990) ise girişimcilik tanımındaki belirsizliğin sebebi olarak, girişimciliğin sadece iş yeri kurmak olarak değerlendirilmesinden ileri geldiğini öne sürmektedir. Bu sebeple çoğu araştırmacı, girişimciliğin tanımının net bir açıklamasının olmadığı ve sorunlu olduğunu ifade etmektedir (Busenitz, vd. 2003: 291). Modern girişimciliğin kurucusu olarak bilinen Schumpeter (1911) girişimciliği, yeni kombinasyonları bir araya getirerek, iktisadi kalkınmanın temeli olduğunu belirtmektedir. Ekonomilerin sahip olduğu girişimci ve işletme sayıları sahip olduğu güçle orantılıdır, girişimciler tarafından yeni fikirlerin üretilerek ekonomiye ve iş dünyasına kazandırılması ancak mevcut teşebbüslerini büyütmesi veya yeni işletme kurmasıyla mümkündür. Serbest piyasa sisteminde, girişimci olan bireyler düşüncelerini veya icatlarını yeni bir iş fikrine çevirerek işletme kurmuşlar ve rekabetin artmasıyla birlikte ekonomik sistem içerisinde yer alan girişimcilik büyük önem kazanmıştır (Başar, 2017: 10).

1.2. Girişimciliğin Türleri

Girişimcilik ekonomik kalkınma süreci içerisinde oldukça önemli bir değişken ve bu süreçte de önemli işlevler üstlenmektedir. Ekonomiler içerisinde böylesine kilit bir konumda olması girişimciliğin türlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Günümüzde de halen yeni girişimcilik türleri çıkmaya devam etmektedir. Belli başlı girişimcilik türlerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz;

- İç Girişimcilik
- Kamu Girişimciliği
- Yaratıcı Girişimcilik

- Fırsat Girişimciliği
- Sosyal Girişimcilik
- E-Girişimcilik

1.2.1. İç Girişimcilik

İşletme içerisinde bir fikri risk alarak ve yenilik getirerek, karlı bir ürüne çevirme işini yüklenen kişidir. Bu girişimciler işletme kârı ve büyümesi açısından iyileştirme politikaları yürütülmesini sağlarlar. Örgütsel dönüşüm içerisindeki çalışmalara, liderlik ederler. İç girişimcilikte, rakipleri takip etmekten ziyade yönlendirmek daha önemlidir. Bu sebeplerden dolayı iç girişimcilik, rekabet avantajı konusunda etkin bir araçtır (Tutar ve Altınkaynak, 2013: 46).

İç Girişimcilerin, yeni bir hizmet veya ürünün mucidi olmaları gerekmez. Ancak ilk örnekleri ve fikirleri kazançlı hale getirmede, oldukça yeteneklidirler. Ekip kurmada ve diğerlerinin fikirlerini yönetmede başarılıdırlar. Her ne kadar girişimci ile özellikleri aynı olsa da, karar verebilme sınırları ve aldıkları sorumluluklar birbirinden çok farklıdır. Her ikisinin de risk sonucu katlanması gereken bir maliyet veya kazancın oranları farklıdır. İç girişimci, işletme sınırları içerisinde kalırken, girişimcinin hareket alanı nispeten daha geniştir (Başar, 2017: 38). Başarılı işletmeler daima içerisinde, iç girişimciliğe imkân ve olanak sağlayan bir kültür ortamı sağlamıştır. Bu özgür ortam, yenilikçi ve yaratıcı fikirlere sahip çalışanları körükleyerek onların bu fikirlerini işletmenin politikasıyla bütünleştirecek ve sonunda reformla sonuçlanacak bir işletme ortamı oluşturmakla mümkün olabilmektedir (Duncan, vd. 1988: 18). Sürekli olarak işletmeler yenilikçi, yaratıcı ve daha esnek, yapılan hatalara karşı daha ferasetli bir yapıda olmalıdırlar. Örgütün gelişimi açısından, çalışanlarca yapılan hataların bir öğrenme süreci olarak görülmesi oldukça önemli olmaktadır. İşletmenin tepe yönetimi, bütünleştirilmiş bir strateji geliştirebilirse, iç girişimciliği sağlayabilmek adına ihtiyaç duyulan temel kültürel değişimi sağlamış olacaktır (Kuratko ve Montagno, 1989: 83-85).

İç girişimcilik, işletme içerisinde yeni girişim imkânları ve fikirler üretmeyi destekleyen bir yapıda bulunmaktadır (Naktiyok ve Kök, 2006: 82). İç girişimcilik, çalışanlara işletme içerisinde girişimci olmalarına imkân tanımaktadır. Örgüt kültürü açısından, risk alma konusunda istekli çalışanlar motive edilerek, bu tip davranışlar ödüllendirilmelidir. Ayrıca

işletme yeniliğe daima hazır olmalı ve değişimi bir tehditten ziyade bir fırsat, kazanım olarak algılamalıdır. İşletme içi girişimciliğin karşısındaki en önemli engeller, yenilikçiliği engelleyen süreçler ve risk alma korkusudur. Bu nedenle işletmenin bu gibi bir durumla karşılaşmaması için bürokratik işletme yapısı ve katı kurallardan kurtulması gerekmektedir (Kolchin ve Hyclak, 1987: 16).

1.2.2. Kamu Girişimciliği

Vatandaşlara kamu hizmeti veren, kamu kaynaklarını ve yetkilerini kullanan girişimcilerdir. Kamu hukukuna tabi olmakla beraber, farklı durumlarda özel hukuka da tabii olabilmektedir. Kamu girişimciliği, kamu hizmeti sunan devletin, faaliyet alanını daraltarak kamu hizmetini yenilikçi ve daha esnek bir yapıya çevirmektedir (Kaya, 2007: 76). Ekonomik kısıtlamaların ağırlıklı olduğu alanlarda, hükümetlerin veya tepe yönetimin yönergeleri doğrultusunda, verilen kararlarla, işletmelerin sağladığı kaynakların değil, kamunun ürettiği ya da hazır kaynakların kullanıldığı girişimcilik türüdür. Genellikle siyasi otoritelerin kararları doğrultusunda çalışırlar (Tikici ve Aksoy, 2009: 17).

1.2.3. Yaratıcı Girişimcilik

Yeni bir icadın, fikrin ya da hali hazırda bir hizmetin veyahut bir malın, kalite, fiyat, tasarım gibi yönlerden geliştirilerek piyasaya sunulmasıdır. (Arıkan, 2004: 91). Başka bir deyişle teknolojiyi de sürece dâhil ederek yeni bir üretim yöntemiyle mevcut mal ve hizmetleri daha az maliyetle ve daha kaliteli bir şekilde piyasaya süren kişiler, yaratıcı girişimcidir (Kaya, 2007: 77).

1.2.4. Fırsat Girişimciliği

Geleceğe ait tahminlerde bulunarak, karlı olabilecek alanlara yatırım sağlayan bireylerdir. Yönetim becerisi ve deneyimi olan, orta sınıf geçmişi olan, fırsatları gören ve değerlendiren, ciddi bir eğitim almış, yenilikçi ve türlü finansal kaynakları stratejik ve dinamik şekilde kullanabilen bir girişimci türüdür (Rauch ve Frese, 2000: 118). Bu girişimcilik türü piyasadaki fırsatları değerlendirebilecek, görüş kabiliyetini ve her koşulda kâr edecek biçimde kaynakları düzenleyerek, yönlendirme yeteneğine sahip olmayı gerektirmektedir (Çonkar, 1993: 65).

1.2.5. Sosyal Girişimcilik

Kâr amacı gütmeyen işletmelerin sosyal fayda veya finansman temin etmek amacıyla yaptığı girişimler olabileceği gibi kâr amaçlı işletmelerin sosyal problemlere çözüm getirmek üzere çalışması olarak da tanımlanabilir (Özdevecioğlu ve Cingöz, 2009: 84-85). Sosyal girişimci, içinde bulunduğu toplum da meydana gelen sosyal sorunları görerek, o zamana kadar cesaret edilemeyen veya akla gelmeyen bir tutumla sorunların üzerine giderken, ısrarcı, gerçekçi ve üretken bir tavırla toplumda fark yaratan, toplumun güvenini kazanmış kimselerdir (Denizalp, 2009: 8). Sosyal girişimci bunları yaparken;

- Sorunu tespit eder.
- Yeni bir proje üretir.
- Yeni bir yöntem geliştirir.
- Yeni bir kaynak oluşturur.
- Kendisinden sonrada bu projenin devam ettirilebilmesi için metot bulur.

1.2.6. E-Girişimcilik

Bilgi çağı veya iletişim çağı olarak nitelendirilen 21. yüzyılda, teknoloji ve bilim de meydana gelen hızlı gelişmelere etki eden temel unsurlardan birisi de, girişimciler ve girişimciliğın ekonomik değeridir. Günümüzde ise bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler girişimcilik kavramına da etki etmiştir. Bilgisayar tabanlı teknolojilerin dinamik hale gelmesi ve internete dünyanın hemen her yerinde kolay erişilmesinin sonucu olarak, ticaretin yapılaş şeklide bu duruma ayak uydurmuş ve ticaret alışkanlığımıza, e-ticaret kavramını getirmiştir (Haşiloğlu, vd. 2010: 14). E-girişimcilik temelinde reformist yapı barındıran ve internet aracılığıyla ticaret yapmaya dayanan girişimler kurmayı anlatan bir girişimcilik türüdür (Ulucan, 2015: 27). Elektronik ticaret sayesinde sanal alışveriş platformlarından veya sanal mağazalardan satış gerçekleştirilerek ya da hizmet sunularak girişimcilik yapılabilmektedir.

Teknolojiyi sıkı bir şekilde takip eden girişimciler, sınır tanımamakta ve internet kullanımının gün geçtikçe ivme kazandığı günümüzde girişimciler, sanal ortamda yeni platformlar meydana getirmektedirler (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2013: 19-20). Kurumsal bilgi sistemlerinde son buluş olan e-ticaret, önemli ölçüde işletmelerin iş yapma biçimini

değiştirmesinin yanında, yeni müşterilere ulaşarak ve onların ihtiyaçlarına hizmet vererek alternatif bir yöntem olarak hızla gelişmektedir. Bu gelişme, pazardaki yüksek rekabet gücü, iletişim ve ticaret için bir araç olarak kabul edilen WWW (World Wide Web) sayesinde meydana gelmiştir (Carter, 2001: 2-3).

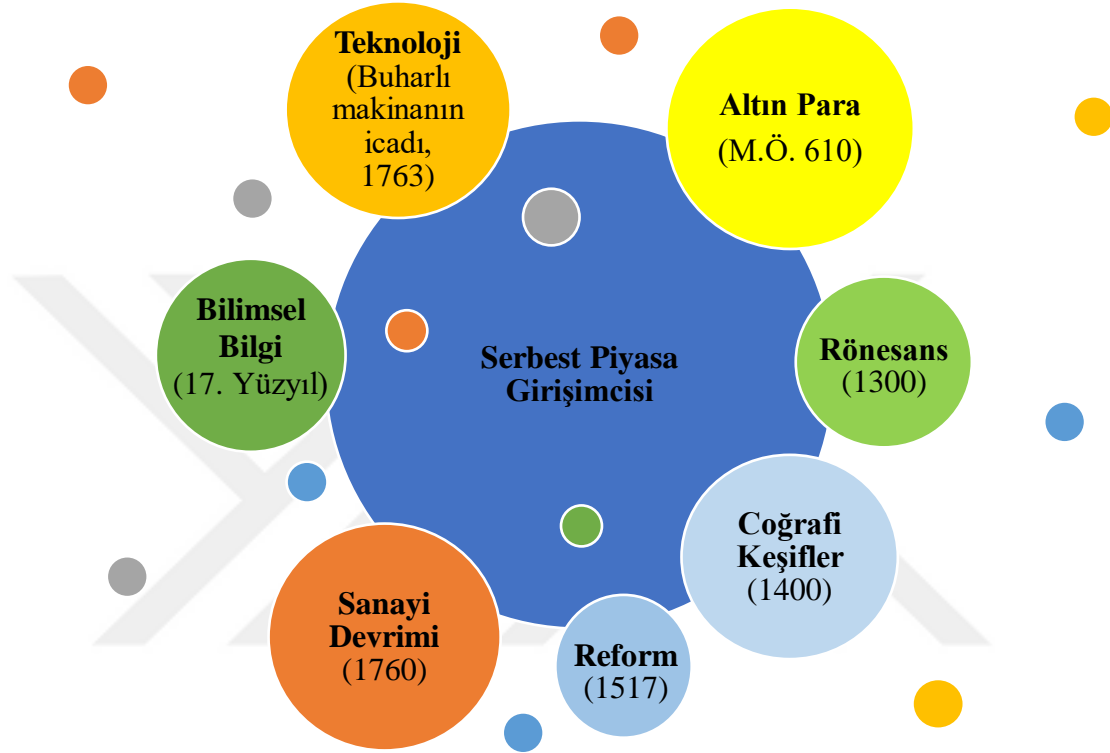
1.3. Girişimcilik Kavramının Tarihsel Süreci

Girişimciliğin tarihsel süreci, Dünya’da ve Türkiye’de ki girişimcilik süreci olarak iki başlıkta incelenmektedir. Tarihsel süreç içerisinde toplumların kültürel dönüşümü ile beraber girişimcilik kavramının da yeni nitelikleri ortaya çıkmaktadır. Alışlagelmiş kavramlar, bu süreç içerisinde yerini bilgiye dayalı yenilikçi ve düşünen bir algıya sahip girişimcilere bırakmıştır.

1.3.1. Dünya’da Girişimcilik Kavramının Tarihsel Süreci

13. Yüzyılda Uzak Doğu’yla bir ticaret yolu kurmak için çalışan, girişimciliğin tarihteki ilk örneklerinden biri olma özelliğini taşıyan kişi Marco Polo’dur. Polo gelenek olarak, o dönem gittiği ülkelerdeki sermaye sahipleriyle sözleşme imzalamıştır. Sermaye sahipleri ise, risk almaktan çekinmiş, maceracı ve gezgin tüccarlar ise bütün riskleri üstlenerek ticarete aktif bir rol üstlenmişlerdir. Tüm bunlara rağmen başarılı geçen her seyahatin sonunda kârın dörtte üçünü sermaye sahipleri alırken dörtte birini ise tüccarlar almaktadır (Atasoy, 2009: 20). Orta Çağ döneminde girişimciyi büyük projelerde yer alan kişi olarak tanımlamışlar ve bu projeleri üstlenen bireyler sadece risk almakla kalmayıp, kendilerine verilen kaynakları da yönetmişlerdir. Orta Çağ’ın girişimcileri ise katedraller, kaleler, kamu binaları gibi yapıların yapımından sorumlu din adamlarıdır. 17. yüzyıldan sonra girişimcinin, devlete hizmet ya da ürün sağlamak amacıyla anlaşılan kişi olarak anılmasıyla beraber, girişimci-risk ilişkisi gelişmeye başlamıştır. Sözleşme getirileri sabit olduğu için, kâr zarar oranı tamamen girişimcinin çabasıyla sınırlı kalmıştır (Arıkan, 2004: 3-4). O dönemin girişimcilerinden biri de John Law de Lauriston’dır ve kendisine bir kraliyet bankası kurması için izin verilmiştir, daha sonra bu banka Amerika’da faaliyet gösteren Mississippi Company’ye dönüşmüş ve büyük bir finansal krize sebep olarak inkıraza yol açmıştır (Başar, 2017: 11). Yine bu dönemde ortaya çıkan klasik iktisat akımı “her arz kendi talebini yaratır” anlayışıyla yola çıkarak, girişimciyi sermaye temin ederek, arz fonksiyonunun işlemlerini sağlayan birey olarak değerlendirmiştir (İrmiş ve Emsen, 2002: 30). 18. yüzyıla gelindiğinde sanayi devrimi iki ana unsur etrafında ivme kaydetmiştir. Bunlardan ilki coğrafi keşiiflerle beraber ticarete

oluşan sermaye, diğeri ise bilimsel bilgidir. 18. ve 19. yüzyılda yaşanan sanayi devrimiyle beraber çağdaş girişimcilik kavramı meydana gelmiştir. Bu süreçte yaşanan gelişmeler ve özellikle modern bilim çerçevesinde ulaşılan bilgi, yüksek hacimli üretimler yapılmasına olanak sağlamıştır (Ercan ve Gökdeniz, 2009: 62). Aşağıdaki şekil 1.1’de girişimciliğe tarih boyunca etki eden süreçler gösterilmiştir.

Kaynakça: Şekil tarafımızca görselleştirilmiştir.

Şekil 1.1: Girişimciliğe etki eden süreçler

Dünyada çeşitli temel reformların uygulanması ile girişimciliğin önemi son yıllarda artış göstermiş ve girişimcilik 1980’li yıllardan sonra önemini artırarak bugünkü konumuna gelmiştir. Dünyada girişimciliğe yönelik artan bu ilginin sebebi 1980’lerde artan teorik gelişmeler ve serbest piyasadır. Tüm dünya üzerinde piyasa ekonominin genişlemesi beraberinde devletlerin serbest ekonomiye geçişini başlatmıştır. Bu dönemde kâr amaçlı girişimlerin teşvik edilmesinin yanında sivil toplum kuruluşlarıyla, kâr amacı gütmeyen

örgütlerin kurulması da teşvik edilmiştir. Bunun sonucunda girişimcilik halk arasında hızla kabul görmeye ve yayılmaya başlamıştır. (Müftüoğlu, 2002: 147). Girişimciliğin dünya tarihi, temelde piyasa ekonomisinin de tarihçesi demektir. Bu sebeple girişimcilik, modernize etmek, fırsatları kullanmak, risk almak ve tüm bunların hayata geçirilmesi olarak anlanmaktadır. Girişimci hareketliliği, içerisinde buldukları rejimin değişkenleri tarafından belirlenmektedir. Günümüzde ise girişimciliğin önemi, rekabet gücünde meydana gelen büyük değişimle beraber, daha çok artmaktadır (Öztürk, 2008: 6-7).

1.3.2. Tarihsel Süreçte Girişimciliğe Yönelik Yaklaşımlar

Ülkelerin ekonomik kalkınma sürecinde önemli bir yere sahip olan girişimcilik tarih boyunca pek çok araştırmacı tarafından incelenmiş ve ele alınmıştır. Girişimciliğin aslında genel geçer bir tanımı bulunmamakla beraber girişimciliği ekonomi, psikoloji, sosyoloji ve günümüzde de eğitim bilimleri gibi pek çok bilim alanında farklı yaklaşımları bulunmaktadır. Girişimcilik aynı zamanda en merak uyandıran kavramlardan biri ve ekonomik teori açısından tanımlaması en zor kavramlardan biridir.

Tablo 1.1’de görüleceği üzere, girişimciliğin tanımı konusunda bir fikir birliği olmamasına rağmen, girişimcinin ekonomik işlevinin belirlenmesi, 200 yıldan fazla bir süredir ekonomistleri meşgul etmektedir (Aidis, 2003: 1). Bu bölümde, geliştirilen başlıca önemli teorisyenlere ve teorilere genel bir bakış sağlayarak girişimciliğin nasıl açıklandığı ele alınmıştır.

Tablo 1.1: Ekonomik teoride girişimciliğe katkı yapanlar

Yıllar	Düşünür	Girişimci
1755	R. Cantillon	Spekülatör
1800	J.B. Say	Koordinatör
1890	A. Marshall	Koordinatör, yenilikçi, arbitrajcı
1907	F.B. Hawley	Üretim sahibi
1911	J.A. Schumpeter	Reformcu
1921	F. Knight	Belirsiz durumlarda sorumlu karar verici
1925	F. Edgeworth	Koordinatör
1925	M. Dobb	Yenilikçi
1927	C. Tuttle	Belirsizlik durumlarında sorumluluk sahibi
1973	I. Kirzner	Arbitrajcı ve fırsatçılık davranışı
1982	M. Casson	Belirsizlik altında kıt kaynakların koordine edilmesi
1993	W. Baumol	Yenilikçi ve Yönetici, mevcut teşvik yapısından etkilenir

1.3.2.1. Merkantilizm ve girişimcilik

1500 ve 1800'lü yıllar arasında Batı Avrupa'da ekonomik büyümeyi edinmek için ihracatlarını çoğaltma doğrultusunda tüccarların çalışmalarını destekleyen devlet politikalarını nitelendiren iktisadi yaklaşımlar merkantilizm olarak nitelendirilmektedir (Marangoz, 2016: 25). Merkantilist yaklaşım çerçevesinde devletler ihracatlarını çoğaltarak ekonomik büyümeyi sağlayabilecekleri düşüncesiyle ihracata yönelik girişimcilik faaliyetlerini sübvans ederken, becerikli girişimciler de siyasi olarak ön plana çıkarak ulusal politikalara yön verici olmuşlardır. Merkantilist dönemde girişimcilere sağlanan ayrıcalıklarla ulusal yönetimleri yönlendirmişler, ticaret temelli devlet politikalarının oluşturulmasına neden olmuşlardır (Yener, 2018: 17-18). Merkantilizm, ilk ticari kapitalizm olarak da kabul edilmektedir. Merkantilizm beraberinde ülkelerin sahip olduğu ürünlerin ihracı için çeşitli yollar aramış ve karşılığında ülkelere altın getirme çabasını getirmiştir. Bu yaklaşım sayesinde büyük sanayi işletmeleri kurulmaya başlamıştır. Bu dönem ayrıca, dünya ticaretinin artık Akdeniz'den çok okyanus kentlerine doğru kaydığı dönem olarak da kabul edilmektedir (Ercan, 2009: 61).

1.3.2.2. Fizyokratik düşünce ve girişimcilik

Merkantilist düşünceye karşı doğmuştur. İktisadi düşünce tarihçilerine göre modern ekonomik teoriyi, 18. yüzyılın başlarında Fransa'da, Fizyokratlar isimli bir düşünür grubun ortaya çıkardığı savunulmaktadır. Bu düşünürlerin en ünlülerinden biri olan Richard Cantillon, 1730'da kaleme aldığı ve 1755'de Fransızca olarak basılan "Essay on the Nature of Trade in General" adlı kitabıyla ekonomik analiz alanında girişimci ifadesini ilk defa ortaya atmıştır (Formaini, 2001: 3). Tarımsal üretimi ekonomik zenginliğin temeli olarak gören fizyokratların temel vurgusu serbest ekonomi ve tarıma endeksli üretimdir. Ayrıca Fizyokratlar tarafından, düzenli vergi uygulamaları ve gelir sınıfı dağılımı ilk kez bu dönemde önerilmiştir.

Fizyokratik düşüncenin, Adam Smith'in 1776'da basılan "Richesse des Nations" isimli kitabından önceki 20 yıl önemli ölçüde büyüüp yaygınlaştığı bir devir olmuştur. R. Cantillon, Fizyokratik düşünce içerisinde ünlü iktisatçılardan biri olmasına rağmen, bu grubunun lideri değildir. Bu anlamda tıp doktoru olan François Quesnay, Fizyokratik düşünce denilince ilk akla gelen kişidir (Formaini, 2001: 3). Ayrıca Quesnay ve Richard Cantillon'nun dışında Victor R. Mirabeau (1715-1789), Anne Turgot (1727- 1781) ve Dupont de Nemours

(1739-1817) gibi düşünürlerde fizyokrat düşüncenin temsilcileri olarak bilinirler. Fizyokratik düşünür olarak bilinen Nicolas Baudeau ise tarımsal girişimciyi, maliyetleri ve kendi ihtiyaçlarının üzerinde kalan gelirin birçoğunu toprak sahiplerine kira olarak ödeyen kişi olarak tanımlamıştır. Buradaki kira ise, kiracı konumunda olan bir çiftçi için, üretim sürecini belirlemede önemli bir maliyet unsuru olmuştur. Ancak, Fizyokratik düşünce uzun dönemde bu maliyetleri ve ücretleri, sabit kabul etmişlerdir. Yani bir çiftçi uzun dönemde sabit maliyetlerle karşılaşırken, dengesiz mahsul oranı ve dolayısıyla da sabit olmayan bir satış bedeliyle karşılaşmaktadır (Hébert ve Link, 2007: 286). Bu dönemde sanayi devrimi etkisini henüz tam belli edememiş ve ekonomiler tarıma dayalı üretim yaptıkları için Fizyokratlar tarımsal girişimciyi sıklıkla kullanmışlardır. Fizyokratik düşünce girişimciyi sermaye sahibi olarak tanımlamıştır.

1.3.2.3. Klasik İktisat Teorisi ve girişimcilik

Girişimcinin risk alarak karşılığında kâr elde ettiğini söyleyen klasik iktisadi düşüncenin kurucusu Adam Smith olmuştur. Temeli Smith'in yazdığı "Richesse des Nations" (1776) kitabına dayanan klasik düşünce girişimciyi, getiri sağlayabilmek için ölçülü risk alarak, değerlendirme yapan, sermaye yatıran birey olarak tanımlamıştır. Smith, toplumda refah dağılımını, ekonomik gelişmeyi ve büyümeyi sağlayan kapitalistleri ekonominin temel unsuru olarak görmüştür. Böylece Smith, kapitalist ile girişimciyi özdeşleştirmiştir (TÜSİAD, 2002: 35). Ayrıca Smith'in bu eseri dönemin kapitalist ülkelerinden, İngiltere'nin endüstriyel büyümesini sağlamak ve tam rekabet ortamının korunmasına yönelik politika önerileriyle, İngiltere'nin sanayi liderliğini hızlandırmıştır. Bu kapsamda, Smith'in "Richesse des Nations" adlı çalışmasının önemli bir kısmı Merkantilist sisteme ciddi eleştiriler sunmuştur. Klasiklerin diğer bir önemli ve etkili isimlerinden olan David Ricardo ise, girişimcinin üretim faktörlerinin değişimini sağladığını iddia etmiş ve değişen talep durumuna göre üretim miktarının da farklılaştığını söylemiştir (Winata, 2008: 24).

1767-1832 yılları arasında girişimciyle iktisat arasındaki ilişkiyi kuran ilk iktisatçı Jean Baptiste Say'ın olduğu görülmektedir (Peneder, 2009: 73). J. B. Say girişimciyi tanımlarken, risk alma becerisi yüksek, üretim faktörlerini idare etmede de yetenekli bir koordinatör ve yenilikçi olduğunu belirtmiştir (Hisrich ve Peters, 1995: 7). Ayrıca girişim alanlarını ticari endüstri, imalat ve tarım olarak sınıflandırma yapan ilk iktisatçı Say "Mahreçler Yasası" adlı önermesiyle ekonomik kalkınmanın temel unsurunu malın değişimini sağlayan girişimcilerde görmektedir. Bu varsayım "Her arz kendi talebini yaratır"

olarak bilinmektedir. Say, arzı ise girişimcinin yarattığını iddia etmektedir. Yani herhangi bir “üretim fazlası” veya “talep yetersizliği” olamaz. Çünkü üretim faaliyetinin bizzat kendisi, satışa çıkan malın satılmasına imkân veren bir piyasayı oluşturacaktır (Hébert ve Link, 2006: 590).

Klasik iktisat açısından, İngiliz literatüründe bu denli girişimcilik kavramının yayılması, 1848 yılında John Stuart Mill tarafından sunulan, “Principles of Political Economy” adlı çalışma sayesinde olmuştur. J. S. Mill, girişimciyi, yönetim aktivitesi içinde olan birey olarak tanımlamıştır. Çünkü bir girişimi yönetebilmek demek, belirli bir seviyede başarı ve kültürel bilgiye sahip olmak gibi bazı özelliklerin olması demektir. Bu kişilerin en önemli niteliği sıradan bireylerin kesintisiz emekleri sonucunda bile hiçbir zaman sağlayamayacağı fırsatları, görme yetisine sahip olmalarıdır (Sciascia ve Vita, 2004: 6). Girişimciyi bir kapitalist olarak nitelendiren Klasik İktisat İngiltere Okulu, Adam Smith’in görüşleri etrafında girişimciyi belirli bir sermaye karşılığında, riske ettiği birikimin getirisini kâr olarak elde etmek isteyen kişi olarak tanımlamıştır. 1748-1832 yılları arasında Jeremy Bentham, girişimcinin sahip olduğu tecrübe, teknik bilgi, merak ve sermaye ile refah yarattığını iddia ederek Klasik İktisatçılara katkı sağlamıştır (Hébert and Link, 2006: 591).

1.3.2.4. Keynesyen model ve girişimcilik

24 Ekim 1929 yılında yaşanan ekonomik buhranla birlikte klasik görüşün terkedildiği, istek ve ihtiyaca yönelik üretimin ön plana çıktığı bu dönemde Keynesyen model ön plana çıkmıştır. 1936 yılında John Maynard Keynes tarafından yazılan ‘İstihdam, Faiz ve Paranın Genel Kuramı’ isimli kitabındaki görüşlere dayanan Keynesyen model, Keynes’in “The General Theory of Employment, Interest and Money” (1936) adlı çalışmasında piyasanın kendi başına dengeye gelemeyeceğini ve devlet müdahalesinin mutlak gerekli olduğunu savunmaktadır. Keynes kitabında bireylerin davranışlarının işletmelerin davranışlarını belirlemediğini, aksine işletmelerin istihdamı arttırdıkça bireylerin tüketimini arttırarak bir döngü yarattığını yazmaktadır. Keynes ayrıca girişimcinin, bir işletme kurarak istihdam yarattığını ve bu sayede satın alma gücü oluşturarak yeni talep meydana geldiğini söylemektedir. Keynes bir ekonomik model olarak girişimcilik esaslı, girişimsel ekonomiyi önermektedir.

Bu dönemde büyüme modelleri, ilk sırada Solow büyüme modeli olmak üzere, genellikle Keynesyenci düşünürler tarafından geliştirilmiştir. İdeolojik tercihler, ekonomik

analizin oluşumunda ana belirleyici unsur olmuştur (Arrow, vd. 1961: 240). Girişimcilik, bu dönemde ekonomik gelişmenin ana kaynağı olarak kabul edilmektedir. 20. yüzyılın iki dünya savaşıyla beraberinde getirdiği mali yükümlülüklerin neticesi olarak devletlerin ekonomideki rolü kaçınılmaz olarak artmıştır. Bunun sonucu olarak bazı işletmeler devletleştirilerek kamuya kazandırılmıştır (Güran, 2013: 208). Keynes kısıtlı ekonomik büyümeyi iki sebebe dayandırmaktadır. Keynes “A Treatise on Money” (1930) isimli kitabında, ihtiyaç olan teknik bilginin ve yeniliklerin bulunmayışı ve de yeterli sermaye birikiminin olmaması, şeklinde değerlendirdiği bu nedenlerin girişimciler sayesinde yok edilebileceğini bunun sonucunda da ekonomik büyümenin mümkün olacağını belirtmektedir. Verimi ve etkinliği yükseltecek teknolojik gelişmelerin olmayışı teknolojik işsizliği doğurmaktadır. Teknolojik gelişmelerle emeğin üretimdeki payı azalacağı için emeğe ihtiyaç duyulan yeni sektörler oluşacağını belirtmektedir. Keynes “A Tract on Monetary Reform” (1923) adlı eserinde ise, toplumda yatırımcı ve girişimci olarak ayrıştırdığı grupların birbiriyle etkileşime geçmesi, ekonomik gelişmenin üzerinde etkili olduğunu söyleyerek, eğer girişimci ihtiyacı olan sermayeyi temin edemezse, bunun devlet eliyle temin edilmesini önermektedir. Keynes (1936)’e göre yatırım kararında marjinal fayda büyük öneme sahiptir, devletin sermayenin tahsisini doğru yaptığı takdirde ekonominin hemen her alanında marjinal faydanın da artacağını belirtmektedir. Eğer ki devlet piyasaları kontrol ederse, girişimciliğin yaygınlaşmasını ve yatırım kazançlarının geri dönüşünü önemli ölçüde etkileyeceğini iddia etmektedir. Keynes (1973)’e göre devlet piyasaya güvence sağlamalı ve riskli sektörlerde devlet riski girişimcilerle ortak bir şekilde üstlenmelidir.

Girişimcilik 1970’lerde Bilgi Ekonomisi alanındaki gelişmelerle Keynesyen Modele dayalı politikalardaki sorunların aşılamayacağı fark edilerek ölçek ekonomisine dayalı, ana merkezden idare edilen şirket yapıları değişim göstermeye başlamıştır (Aşkın, vd. 2011: 61). 1970’li yıllardan günümüze kadar neoliberal sistem etkin olmuş ve bu dönem içerisinde küresel ekonomi oldukça yüksek bir performans sergilemiştir. Bilim, sanayi ve teknolojide gerçekleşen hızlı dönüşüm ile emeğin verimliliği ciddi ölçüde artmıştır. Otomasyonun, mekanik sistemlerin, elektrik ve elektronik makinelerin yaygın kullanımı sayesinde bilgisayarlar, çeşitli yazılımlar ve otomatik kontrol araçları hızlı gelişme göstermiş bu da iş hayatı ve toplumda ciddi değişimleri meydana getirmiştir (Güran, 2013: 203).

İktisat Teorisinde girişimcilik iki ana konuda değerlendirilmiştir. Bunlardan ilki, piyasa mekanizmasının nasıl işlediği ve bu mekanizmada girişimcinin bulunduğu konumdur.

İkincisi ise, girişimcilik ile kâr konusu arasında nasıl bir bağ olduğu konusudur. Sonuç olarak tam hatlarıyla bir çerçeveye oturtulmamış olsa da girişimcilik, ekonomilerin temelini oluşturmuş ve her dönemde titizlikle üzerinde durulan bir kavram olmuştur.

1.3.2.5. Neo-Klasik İktisat Teorisi ve Girişimcilik

. Klasik ve Neoklasik İktisadın ortak ismi Alfred Marshall 1870’li yıllarda girişimcilik konusuyla ilgilenen Neoklasik’lerden biridir. Marshallcı ekonomide, girişimcinin görevi; risk alma, üretimi yönlendirme, yenilik ve ilerlemenin sağlanması, mal arzı, emek ve sermayeyi koordine etmesidir. Girişimci bütün sorumlulukları üstlenerek hem işveren hem de yönetici pozisyonundadır (Praag, 1999: 318-319).

Keynesçi İktisatla birlikte gelişen devletin ekonomik hayata müdahalesi 1970’lerden sonra ciddi bir şekilde eleştirmeye başlanmış ve devletin İktisadi yapı içerisindeki rolünde değişimler meydana gelmiştir. Bu kapsamda devlet İktisadi hayattan çekilerek kurallar koyan ve denetleyen bir yapı olarak gelişmiştir (Tanzi ve Schuknecht, 2000: 175). Fakat devletin, kamu girişimciliği, taban - tavan fiyat uygulamaları ve piyasaya giriş çıkışların düzenlenmesi gibi müdahaleleri daha çok regülasyon biçimindedir (Hahn, 1990: 2-4). Önceki yaklaşımlarda da yinelenen girişimci niteliklerine Neoklasik dönemde farklı olarak, muhasebe ve finans uzmanlığı, yöneticilik gibi nitelikler de eklenmiştir. Neoklasik yaklaşım bir sınıf ayrımını kabul etmeyerek kişinin kararlarının önceliğinin altını çizmesi girişimciliğe yönelik farkındalığı da arttırmıştır. Girişimcilikle ilgili bahsedilen bu katkılar, piyasada arbitrajdan yararlanan birisi olarak, girişimciliği nitelendirmektedir (Winata, 2008: 27). Neoklasik yaklaşımda girişimcilik, sadece üretim faktörlerini bir araya getirme fonksiyonu ve bireyin geleceğin risklerine karşı korunması ile sınırlı kalmıştır.

1.3.3. Türkiye’de Girişimcilik Kavramının Tarihsel Süreci

Geniş bir perspektifle bakıldığında Türkiye’de girişimciliğin tarihsel gelişim süreci; Osmanlı İmparatorluğu dönemi girişimcilik ve Cumhuriyet dönemi girişimcilik olarak iki dönemde incelenmektedir.

1.3.3.1. Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Girişimcilik

Osmanlı İmparatorluğu’nda girişimcilik ile ilgili ilk akla gelen tanımlama Ahilik kültürüdür. Ahilik Selçuklulardan Osmanlı’ya kadar dayanan, usta-çırak eğitiminden,

ürünlerin kalite kontrolüne ve esnaf dayanışmasını içeren bir örgüt olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine dek girişimcilik fazla gelişmemiştir. Sanayi Devrimi ve Abdülmecit Han döneminde alınan ilk dış borca müteakip girişimcilik ivme kazanmıştır. Bu dönemde kurulan Şirket-i Hayriye hizmet sektörüne bir hareketlilik getirmiş olsa da sanayi sektörü için yeterli girişimci ve sermaye olmadığından yeterli gelişim gerçekleşmemiştir. Yine bu dönemde finans sektöründe önemli gelişmeler yaşanmış ve merkez bankası faaliyeti gösteren Osmanlı Bankası kurulmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun ticari faaliyetlerinde ise Yahudi, Rum ve Ermeni asıllı vatandaşlar baskın bir rol üstlenirken, Türk nüfusun büyük çoğunluğunun 19. ve 20. yüzyıl boyunca savaşlar ve genellikle tarım, hayvancılık gibi işlerle ilgilenmesi nedeniyle Türk girişimcilerin oluşmasına imkân tanımamıştır (Başar, 2017: 167)

Osmanlı İmparatorluğunda ticaret her zaman gündemde olmuş fakat bu gündemin sebebi yine azınlıklar olmuştur ve ticarete yoğun faaliyet göstermenin sonucu olarak sanayinin gelişimi engellenmiştir. Sanayileşmenin yerleşime bağlı olması ve Osmanlı'nın içinden çıkamadığı savaşlar ve istediğinde sermaye akışı yapamayacak olması, hâlihazırda dışardan tahrik edilen azınlıklar, halkı bu alandan geride tutmuştur. Savaşlar sebebiyle nüfusun azalması ve taşradan gelenlerin büyük şehirlere alınmaması sebebiyle emeğin fiyatı yüksektir, bu sebeple önemli rekabet avantajı olan işgücü kaçırıldığı için sanayileşme sekteye uğramakta bu da halkı sürekli askerliğe yönlendiren idarecilerin yönetimde rol almasından kaynaklanmaktadır (Başar, 2017: 168).

17. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı İmparatorluğunun devamlı mali sıkıntılarla boğuştuğu görülmektedir. Bu dönemde Osmanlı bütçe açığını kapatabilmek için Avrupa'dan borç almaya başlamış ilerleyen dönemlerde ise Osmanlı'nın borçlanma araçları, İstanbul içerisinde faaliyet gösteren sarraf ve bankerler üzerinden alınıp satılmaya başlanılmış ve bu işlemi yürüten girişimcilere ise Galata Bankerleri denilmiştir. 19. Yüzyılda bankerlerin mali gücü zirveye ulaşmıştır fakat buna bağlı olarak Osmanlı'nın borçlanma ihtiyacının bu dönemde hat safhaya çıktığı da bilinmektedir (Pamuk, 1999: 221). İstanbul, Galata çevresinde bulunan bu azınlık grup politik güç ve çevreye sahip olduğu kadar, eğitilmiş ve girişimci bireylere de sahiptir. Ayrıca Galata Bankerlerine 1847 yılında Osmanlı hükümeti himayesi altında, ilk banka olma özelliği taşıyan Bank-ı Dersaadet (Banque de Constantinople) kurulmuştur (Özgün, 2018: 687).

Ticaret altyapısının ve ticaret kültürünün azınlıklarda olması Türklerde bu yapının daha sonraki dönemlerde oluşmasına sebep olmuştur. Osmanlı sanayileşmenin gerekliliğini son dönemlerinde fark etmiş, İttihat ve Terakki döneminde Türk halkında ticari faaliyet gerçekleştirebilmek için çabaladığı görülmektedir (Müftüoğlu ve Durukan, 2004: 97). Bu çabaların sonucu olarak 1864 yılından 1873'a kadar, İstanbul'da faaliyet gösteren her sanat kolundan esnafı birleştirerek şirket kurdurma yoluna giden Islah-ı Sanayi Komisyonu, İstanbul merkezli yedi şirketin kurulmasını sağlamıştır. Bu şirketler; Simkeşhâne ve Klabdancı Şirketi 1866 yılında, 1868 yılında Kumaşçılar Şirketi, Dökmeciler Şirketi ve Saraçlar Şirketi, 1869 yılında Demirciler Şirketi, 1870 yılında Tabakçılar Şirketi ve 1873 yılında kurulan Debbağcılar Şirketidir. Bu şirketlere 1873'e kadar ciddi destekler sağlanmasına karşın, komisyonun dağılarak, görev ve yetkilerinin belediyelere devredilmesi şirketleri olumsuz etkilemiştir (Kurt, vd. 2016: 160). 1870 ve 1914 yılları arasında girişimcilik faaliyetlerinin arttığı, bundan dolayı yerli ve yabancı girişimcilerce kurulan fabrikaların sıkça görüldüğü dönem olmuştur (Elmacı, 2015: 5-6, Bozdemir, 2011: 9).

Ancak Batı'da meydana gelen yeniliklere ayak uydurulamaması ve kapitülasyonlar neticesinde üretim etkinliği azalmış. Diğer taraftan Avrupa'nın coğrafi keşifleri sonucu ipek yolu da önemini kaybetmiş ve ticarete ciddi zayıflama yaşanmıştır (İrmiş, 1998: 35-42). Bu gelişmeler sonucunda biriken borçların ödenememesi, Osmanlı maliyesi ve gelirin Avrupalıların kontrolüne geçmesine neden olmuş ve Osmanlı'nın iktisadi bağımsızlığını kaybetmesi, ardından da siyasi bağımsızlığının kaybolması ile Osmanlı İmparatorluğu tarihe karışmış ve Anadolu'da Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur (Başar, 2017: 169).

1.3.3.2. Cumhuriyet döneminde girişimcilik

Girişimcilik daha çok bu dönemde işlevsellik kazanmaya başlayarak milli girişimcilik ve milli ekonominin ilk adımları 1923 yılında atılmıştır. Devletin güç ve imkânlarının çeşitli yollarla, girişimcilerin kalkınması ve milli ekonominin gelişmesi için kullanılması gerekli görülmüştür. 1922'de Mustafa Kemal Atatürk'ün Sovyetlerin Ankara büyükelçisi Aralov'a ekonomi konusunda: "Türkiye'de işçi sınıfı yok, çünkü gelişmiş bir sanayi yok. Bizim burjuvamızı ise henüz burjuva sınıfı haline getirmek gerekiyor... Benim amacım... Anadolu tacirine yardım etmek, zenginleşmesini sağlamaktır." diyerek girişimciliğe verdiği önemi göstermiştir. Bu düşünce ülkenin ekonomi politikalarının belirlendiği İzmir İktisat Kongresiyle belirgin bir içerik kazanmıştır (Tezel, 2002: 148). İzmir İktisat Kongresi'nden önce ise, Atatürk ekonomiyi işaret ederek "Asıl savaş şimdi başlıyor" sözüyle kalkınmaya

yönelik ilk adımı atmıştır. Bu kongrede ülkeyi iktisadi temelde ayağa kaldırmak, sermaye oluşturmak ve ülkenin refahını yükseltmek için çeşitli kararlar alınmıştır (Aydıntan, 2004: 117-118). Bu doğrultuda alınan bir kısım kararlar (Koç, 2000: 153-154):

- Ekonomi eğitiminin yaygınlaştırılması
- Milli bankaların kurulması
- Yerli malı kullanılması
- Sanayinin teşvik edilmesi
- Anonim şirket kurmanın kolaylaştırılması
- Demiryolu inşaatlarının devletçe programlanmasıdır.

1923 ve 1929 yılları arasında milli burjuvaziyi meydana getirmek ve ihtiyaç duyulan sermaye birikimini sağlamak üzere girişimciliği ön plana çıkaran adımlar atılmıştır. Bu dönemde henüz sermaye birikimi sağlanamamasından ötürü girişimciliği siyasetçiler üstlenmiştir. Böylelikle Türkiye Cumhuriyetinin ilk girişimcileri siyasetçiler olmuştur (Durak, vd. 2017: 135). TCDD inşaatının ilk müteahhitlerinden siyasetçi Nuri Demirağ, ilk uçak bomba fabrikası Mareşal Fevzi Çakmak'ın yakın akrabası olan Şakir Zümre, AKBANK'ın kurucusu siyasetçi Nuh Naci Yazgan, bunlardan birkaçıdır. 1923'te Lozan Barış Antlaşması ile kapitülasyonlar kaldırılmış ve sanayileşmede yükseliş başlamıştır. Ancak, 1929 patlak veren ve 1930'lu yıllara kadar süren dünya ekonomik krizi Türkiye'yi de ciddi anlamda etkilemiş ve bu nedenle Türkiye'nin ekonomi politikalarını serbest ekonomi modelinden ziyade, daha çok devlet kontrolünde geliştirdiği görülmektedir. 1940'da ticareti millileştirmeye yönelik eylemleri ima eden, Milli Koruma Kanunu çıkartılmış ve yine bu yılda, ithalat ve ihracatın bir bölümünün çeşitli kamu iktisadi teşekkülleri aracılığı ile yapılmasına yönelik kararların alınmıştır. Örneğin 1941 yılında kurulan Petrol Ofisi, Ticaret Ofisi ve Ticaret Vekâlet'ine bağlı İaşe teşkilatı kurulmuştur. (Tezel, 2002: 259-260), 1950'den itibaren Türkiye yeni bir ekonomik yapıya geçerek serbest ekonomi rejimini uygulamaya başlamış, sermayeyi farklı kesimlere yaymaya çalışmıştır. Fakat bu dönem girişimcilerine bakıldığında Cumhuriyet'in ilk yıllarına benzer özellikte bireylerin devlet memuru olduğu görülmektedir. Yine de bu dönemden günümüze halen varlığını sürdüren işletmeler bulunmaktadır.

David McClelland tarafından 1961 yılında yayınlanan "The Acheieving Society" adlı eserinde, 42 ülke insanının girişimcilik becerisi ve başarı güdülleri açısından sıralanmışlardır.

%3,62 oranla Türkiye ilk sırada yer almıştır (Müftüoğlu ve Durukan, 2004: 5). Global Entrepreneurship Monitor'ü Küresel Rapor (2018)'una göre 54 ülke arasından; çalışanların yeni mal veya hizmetlerin geliştirilmesi, başlatılması, yeni bir iş birimi, yeni bir kuruluş ya da yan kuruluş kurulması gibi girişimcilik faaliyetlerine katılma oranı Türkiye için %5,1 oranla 29. sırada gerçekleşirken, en yüksek %6,7 oranla 1. sırada Katar, en düşük %3,2 oranla Mozambik 54. olmuştur. Türkiye İşsizliğin derin olduğu ülkeler sınıfında iken girişimcilik düzeyinin bu kadar düşük olması, Türkiye'nin kültür korteksinden kaynaklanmaktadır. Türk toplumunun risk almak yerine memurluk gibi durağan ve garantili işler seçmesinden kaynaklanmaktadır (Carree ve Thurik, 2005: 440).

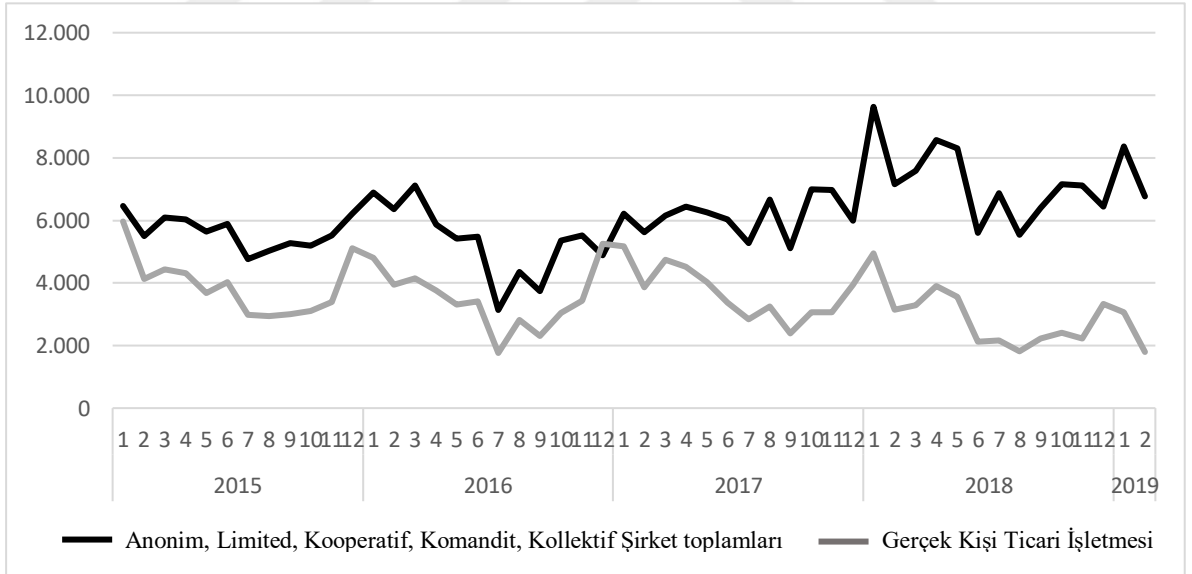
1970'li yıllarda ise girişimciler artık eğitilmiş bireylerden meydana gelmektedir. Bu eğitilmiş bireylerin üretim noktasında azimli oldukları görülmektedir. Ayrıca devletin sağladığı teşvikler ve olanaklarla birçok yeni girişimcinin ortaya çıkması sağlanmıştır (Arıkan, 2004: 19). 1980 ve sonrasındaki dönemlerde gelişmeler oldukça iyimserdir. 1980 sonrası hayata geçirilen derin piyasa ekonomisi ve gelişen girişimcilikle, Türk halkının daha çok başarılı olabileceği fikri yerleşmeye başlamıştır (Sali, 1998: 35-37). 1980 sonrası yıllarda serbest ekonominin yayılmaya başlaması, devletlerin ekonomiden çekilerek, girişimciliğin ön plana çıkmasına sebep olmuştur. Fakat yine bu dönemlerde Türkiye'de yaşanan yüksek enflasyon ve bürokratik birtakım engeller girişimciliğin istenilen düzeye ulaşmamasında büyük etken oynamıştır (Börü, 2006: 11).

Türk sanayisinin küresel ekonomideki yeri, Türkiye'nin 1996 yılında Gümrük Birliği'ne katılması ve yaşanan 2001 ekonomik krizi sonrası ekonominin yeniden yapılanmasıyla daha da derinleşmiştir (Maliye Bakanlığı, 2008: 87). 2000'den sonra Türkiye'de tamamen liberal politikalar yürürlüğe girmiş ve yabancı sermayenin büyük oranlarda ülkeye girişi yaşanmıştır, benimsenen özelleştirme politikasıyla kamu iktisadi teşekküllerin yatırımları da azalmıştır (Demircan, 2008: 52-53). TÜSİAD (2002: 40) "Türkiye'de Girişimcilik" raporuna göre; işsizlik sorunun artması, yeni ekonominin güçlenmesiyle dönüşen ekonomik yapı, ekonomi ve teşekküller çerçevesinde kuramsal gelişmeler ve girişimciliğin genel kabulü, girişimciliğin özellikle son dönemlerde bu kadar tanınmış olmasına ilişkin başlıca önemli nedenler olarak sayılmaktadır (Börü, 2006: 12).

Türkiye tarihinin başlıca girişimcilerine baktığımızda ise en bilindik girişimcilik örneği Sabancı ailesidir. Aslen Kayserili olan ama iş hayatına Adana'da başlayan Sabancı ailesi,

1950 yılından beri Türkiye’deki “devlet desteğiyle girişimcilik” modelinin örneklerindedir (Buğra, 1995: 122-125). Sabancı ailesinin de model aldığı başarılı girişimlerden bir diğeri de Koç ailesidir. Vehbi Koç 1920’lerde Ankara’da bürokratların gıda ihtiyacını karşılayan bir girişimken, çeşitli hükümet projelerinde rol alarak aile girişimlerini genişletmiştir (Buğra, 1995: 117). Bir diğeri başarılı girişim ise Nejat Eczacıbaşı’nın kurduğu Eczacıbaşı Holding’dir. Cumhuriyetin kurucularından olan Celal Bayar gibi birçok isimle yakın ilişkilere sahip olan aile Nejat Eczacıbaşı’nın çocukluktan itibaren iyi bir eğitim almasını sağlayarak ve ikinci dünya savaşı sırasında ithalatı duran ürünleri üretmeye girişmesiyle bugünkü konumuna kadar gelmeyi başarmıştır (Buğra, 1995: 127). Günümüzde ise bu işletmelerin yanında yemeksepeti.com kurucusu Nevzat Aydın, Peak Games kurucusu Sidar Şahin, sahibinden.com kurucusu Taner Aksoy gibi isimler Türkiye’de önde gelen girişimcilerden birkaçıdır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (2019)’nin “Şubat Ayına Ait Kurulan ve Kapanan Şirket İstatistikleri” haber bültenine göre son 4 yıl içerisinde Türkiye de kurulan işletme sayıları Grafik 1.1’de gösterilmiştir.

Kaynakça: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği.

Grafik 1.1: Aylara göre kurulan şirket sayıları

Grafik 1.1’e göre 2019 Şubat ayı içerisinde 6.772 adet sermaye şirketi kurulurken, 1.794 adet gerçek kişi işletmesi kurulmuştur (TOBB, 2019).

1.4. Türkiye’de Girişimciliğe Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar

Türkiye’de girişimcilik son yıllarda büyük önem kazanmıştır. Çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından destek programlarıyla girişimciler desteklenmektedir. Girişimcilere finansman, danışmanlık ve eğitim gibi konularda teşvik ve destek sağlayan başlıca kurum ve kuruluşlar aşağıdaki gibidir;

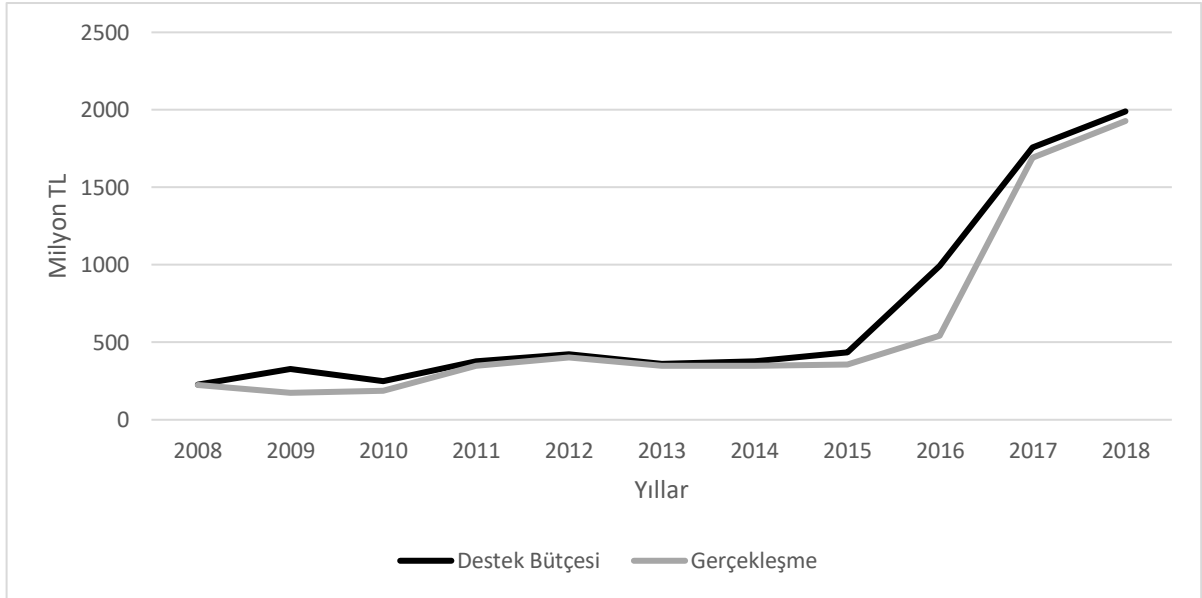
- Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
- Türkiye Halk Bankası
- Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmaları Kurumu
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Kalkınma Ajansları

1.4.1. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı adıyla 20 Nisan 1990 tarihinde 3624 sayılı yasa ile yıllık en fazla 250 kişi istihdam eden küçük ve orta ölçekli işletmelerin ekonomideki etkinliğini ve payını yükseltmek, rekabet düzeylerini artırmak, sanayiye uyumunu ekonomik temayüzlere uygun biçimde gerçekleştirmek niyetiyle kurulmuştur. KOSGEB ülkemizin hemen her şehrinde destek programları kapsamında verdiği, yaptığı faaliyetler şunlardır (KOSGEB, 2018: 6);

- Banka Kredi Faizi Destekleri
- Bilişim Destekleri
- Bölgesel kalkınma destekleri
- Danışmanlık ve Eğitim Destekleri
- Girişimciliği Geliştirme Destekleri
- Kalite Geliştirme destekleri
- Pazar Araştırma ve İhracatı Geliştirme Destekleri
- Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destekleri
- Uluslararası İşbirliği Geliştirme Destekleri

2016-2018 dönemindeki toplam bütçe ve gerçekleşme tutarları ana kalemler bazında Grafik 1.2’de gösterilerek destek bütçesi gerçekleşmesi; 2016 yılında 541 Milyon TL, 2017 yılında 1,7 Milyar TL, 2018 yılında 1,9 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. (KOSGEB, 2018: 35)

Kaynakça: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı.

Grafik 1.2: KOSGEB 2008-2018 dönemi destek bütçesi ve gerçekleşme tutarları

KOSGEB mevcut veya yeni kurulan işletmelerin desteklenmesi, geliştirilmesi bakımından stratejik bir rol almaktadır. Bu kapsamda girişimcilerin kendini tanıması, rakip, müşteri ve pazar analizlerini yaparak, üretim-satış miktarlarını hesaplamalı ihtiyaç duyulan teknik donanım, makine, cihaz ve teçhizatları iş planı çerçevesinde belirleyerek yatırım planını ortaya koymalıdır (KOSGEB, 2018: 16).

1.4.2. Türkiye Halk Bankası (HALKBANK)

1938 yılında KOBİ (Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler)’lerin ekonomik faaliyetlerini desteklemek üzere kurulmuştur. Zaman içerisinde kapsamı genişleyen Halkbank KOBİ finansmanının yanı sıra KOBİ’lerin, sanayileşmedeki katkılarını arttırmak, orta-uzun vadeli proje ve proje geliştirme kredisi vermek, eğitim hizmetleri sunmak ve bu amaca yönelik diğer sınavi ve ticari faaliyetlerde bulunmaktadır. Ayrıca KOBİ’lere, sanayi kredisi, turizm kredisi, orta vadeli döviz kredisi, ileri teknoloji kredisi, yazılım kredisi gibi çok sayıda

kredi hizmeti vermekte ve küçük sanayi sitelerini kredilendirmekte, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı fonlarına aracılık hizmeti icra etmektedir (Halkbank, 2019).

1.4.3. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmaları Kurumu (TÜBİTAK)

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmaları Kurumu, teknoloji ve ulusal bilim stratejisi kapsamında, yeni bir ürün veya üretimle ilgili teknik geliştirme amacıyla planlanan AR-GE projelerine ve bilimsel çalışmalara önemli miktarlarda destek sağlamaktadır. TÜBİTAK tarafından sağlanan; KOBİ Ar-Ge Başlangıç Desteği, Sanayi Ar-Ge Desteği ve Teknoloji-Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programları gibi birçok destek sayesinde Türkiye, AB stratejik hedefleri kapsamında ülke refahını artırmaya yoğunlaşmıştır.

1.4.4. Hazine ve Maliye Bakanlığı

Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'na bağlı, hazine ve maliye işlerinden sorumlu bir bakanlıktır. 703 sayılı KHK ile “Hazine Müsteşarlığı” ve “Maliye Bakanlığı” birleştirilerek “Hazine ve Maliye Bakanlığı” kurulmuştur (Karadağ, 2018: 1).

Bakanlığın kamu yatırımı politikası kapsamında; özel sektörü destekleyecek nitelikteki yatırımların altyapıya yönlendirileceği; bu çerçevede, lojistik merkezi, liman, demiryolu gibi alanlara önem vermektedir. Ayrıca, kurum işletmelere vergi ve SGK muafiyeti teşvikleri sağlamaktadır. Şubat 2017 ve Aralık 2017 tarihleri arasında Aralık 2016 tarihinde bildirilen toplam sigortalı sayısına ek olarak, işe alınan her bir sigortalı çalışan için, Aralık 2017 tarihine kadar geçerli tüm çalışanların aylık prim ödeme gün sayısının 22,22 TL ile çarpılması sonucunda tespit edilen tutar kadar, yine bu işverenlerin SGK'ya ödeyecekleri sigortalı payları dâhil tüm primlerinden mahsup edilerek bakanlıkça destek ödemesi yapılmıştır (Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2017: 57).

1.4.5. Kalkınma Ajansları

Kalkınma Ajansları, T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile koordine halde çalışarak, çabuk karar alıp uygulayabilen, kâr amacı gütmeyen, kendine özgü çalışma ve finansmana sahip, kalkınmada öncelikli bölgelerde faaliyet gösteren kalkınma birimleridir. Merkezi ve yerel idarelerin dışında, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşların projelerine

“Faiz Desteği, Faizsiz Kredi Desteği, Doğrudan Finansman Desteği” başlıklarında mali destek sağlamaktadırlar (Ankara Kalkınma Ajansı, 2019).

Ayrıca girişimcilere teşvik, hibe, kredi ve danışmanlık sağlayan bazı diğer kurum ve kuruluşlar şunlardır;

- Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı
- Avrupa Birliği Başkanlığı
- Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri (ABİGEM)
- Bölgesel Kalkınma Ajansları
- Danimarka Dışışleri Bakanlığı
- Dünya Bankası
- Dünya Sağlık Örgütü (WHO)
- Esnaf Kefalet Kooperatifleri
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
- Global Environment Facility Küçük Destek Programı (GEF)
- İhracatçı Birlikleri
- İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV)
- Japon Büyükelçiliği
- Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER)
- Kobi Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.
- Kredi Garanti Fonu
- Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB)
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Startup’lar (e-tohum vb.)
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Tarımsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)
- Ticaret Bakanlığı
- Ticaret ve Sanayi Odaları
- Türk Eximbank
- Türk Patent Enstitüsü (TPE)
- Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK)
- Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)

- Türkiye Sınai ve Kalkınma Bankası A.Ş.
- Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)
- Üniversiteler
- Yüksek Teknoloji Enstitüleri

1.5. Girişimci Kişiliklerin Ortak Özellikleri

Açılan her işletmenin arkasında bir girişimci bulunmaktadır. İşletme kurmanın, fırsat yoksunluğu veya miras gibi çeşitli nedenleri olmakla beraber günümüzdeki en önemli nedeni girişimcilik güdüsüdür. Yalnızca yeterli sermayeye sahip olunarak girişimci olmak mümkün değildir. Yeterli sermaye ve finansman olanaklarına sahip fakat kendi işletmesi olmayan veya başka işlerde çalışan pek çok insan vardır. Girişimci ruhu özel bir yetenek, geleceği görebilme ve risk alabilme gibi özellikleri içerir (Küçük, 2005: 109). Birçok araştırma da göstermektedir ki, girişimcide bulunan yeteneklerle hayata geçirilen faaliyetler arasında ciddi bir ilişki bulunmaktadır (Hardy, 1999: 52).

Girişimcilerin incelendiği birçok çalışmada, farklı özelliklere sahip olmakla beraber, birçok ortak özelliklere de sahip oldukları görülmektedir. Fırsatları yakalama ve yeni bir fikir yaratma gibi özellikleri yetenekten, güduları ise başarı ihtiyaçlarından kaynaklanmaktadır (Olson, 1986: 29). Girişimci nitelikleri ile ilgili literatürde birçok araştırma bulunmakla beraber, bu çalışmalardan birkaçı başarılı girişimcilerde bulunması gereken özellikleri kısaca aşağıdaki gibi sıralamıştır (McClelland, 1961: 63, Tekin, 2005: 47, Bozkurt, 2007: 96, Yurtseven, 2007: 67, Kaya, 2007: 46-47).

- Yetenekleri zorlayan işlerde çalışmak
- Liyakata önem vermek
- İnanç, kararlılık, yetenek ve cesarete sahip olması
- Üst düzeyde çalışma motivasyonu
- Yenilikçi düşünebilme kabiliyetine sahip olmak
- Ekip çalışmasına yatkınlık
- Anlaşılır bir şekilde misyon ve vizyon sahibi olması
- Söz verdiği işi bitirme heyecan ve azmi
- Dönüşüm ve değişime açık olmak, kabullenebilmek
- İkna kabiliyeti ve insanlara güven verebilme

- İş ve özel hayatında kendisini yazılı, sözlü ifade edebilmek
- Analitik ve yaratıcı düşünebilmek
- İş ve özel hayatı birbirinden ayırabilmek
- İnsanlarla sağlam ve kalıcı ilişkiler kurabilmek
- Gerektiğinde risk alabilmek
- Belirsizliğe karşı tolerans, vb.

İşletmelerin birçoğu kuruluş dönemlerinde başarısızlığa uğramaktadırlar. Bu başarısızlıktaki en önemli faktör gereken girişimci kişilik özelliklerine ve yeterliliklerine sahip olmayışlarıdır. Yukarıda birkaçından bahsedilen girişimcilerde bulunması gereken özellikleri göstermeden, başarılı bir işletme hayatı sürdürebilen girişimcilere rastlamak mümkün değildir (Başar, 2017: 62). Bu nedenle girişimcilerde rastlanan bu ortak özellikler başarılı bir işletme hayatının temel unsurunu oluşturmaktadır.

1.6. Girişimcilik Yönelimi

Girişimcilik yönelimi, bir girişimsel davranış sergilemede ana unsurdur (Krueger, vd. 2000: 411). Ekonomiler açısından bakıldığında girişimcilerin büyük önem taşıdığı sıkça vurgulanmıştır. Bu nedenle girişimcilerin sayı ve nitelik bakımından oldukça geliştirilmesi, girişimcilik yöneliminin oluşturulması, ekonomilerde planlı bir sistem haline gelmiş ve ülke politikaları içinde yerini almıştır. Girişimciler geleceğin ekonomileri için önemli bir güç ve potansiyel olarak kabul edilmiştir (Lee ve Peterson, 200: 401). Böylelikle ekonomi içinde girişimcilerin sayısının artırılması, bu yönde bir girişimcilik yöneliminin oluşturulması, bunların teşvik edilmesi önemli bir çalışma olarak ele alınmaktadır. Girişimcilik yönelimlerinin cesaretlendirilmesi, başta az gelişmiş ülkeler olmak üzere ekonomik kalkınma ve refahı yükseltmekte temel unsur olarak teşvik edilmektedir (Mueller ve Thomas, 200: 53). Girişimcilik yönelimi üç faktörlü bir bileşen olarak ifade edilmektedir. Bunlar (Parnell, vd. 1995: 42, Börü, 2006: 22):

- Bireyin aldığı girişimcilik eğitimi, bilgi seviyesi ve yeni riskler almada yetkinliği
- Bireyin bulunduğu ekonomik sistem içerisinde, fırsatlara ilişkin inançları
- Bireyin mevcut fırsatları görerek, değerlendirebilme konusundaki özgüveni olarak ele alınmaktadır.

Ülke yönetimlerinin ise girişimcilik yöneliminin artırılmasında teşvik olarak bazı politikalar uygulaması gerektiği vurgulanmaktadır. Bunlar ise (Mok, 2005: 543, Börü, 2006: 22):

- Gerekli durumlarda finansal desteğin sağlanması
- İşletme ve sanayi girişimlerinin koordinesi
- Teknoloji geliştirmeye, yenilik yaratmaya uygun iş çevrelerinin oluşturulması
- Siyasi açıdan desteklerin ve teşviklerin sağlanması
- Fiziksel olarak, teknolojik ve beşeri altyapı için yatırımların yapılması olarak sıralanabilir.

Literatür taraması sırasında girişimcilik yönelimini inceleyen iki modele daha rastlanmıştır. Bu modeller (Jakopec, vd. 2013: 4):

- Shapero ve Sokol (1982) tarafından, “Girişimci Etkinlik Modeli” (Model of the Entrepreneurial Event).
- Ajzen (1991) tarafından ise, “Planlı Davranışlar Teorisi” (The Theory of Planned Behaviour) modelidir.

“Girişimci etkinlik modeli”, girişimcilik yöneliminden daha çok girişimcilik kavramıyla ilgilenmektedir. Yeni bir iş kurmak bu modeli kapsar. Birey öncelikle bir işe girişme konusunda istek duymakta ve sonrasında bu işin yapılabilirliğini inceleyip, harekete geçme veya geçmemeye karar vermektedir (Timuroğlu ve Çakır, 2014: 103).

Ajzen (1996) tarafından geliştirilen “Planlı Davranışlar Teorisi” modeli sosyal normun, davranışa yönelik yaklaşımın ve algılanan davranışsal kontrolün, girişimcilik yönelimi yönünde öncelikler olduğu ve bu yönetime açıklık getiren faktörlerin, davranışın anlık belirleyicileri olduğunu anlatmaktadır (Ajzen, 1996: 387). “Planlı Davranışlar Teorisi”, bireylerin davranışlarını tahmin etmek ve bunlara açıklık getirmek için oluşturulmuş bir modeldir. Bu teori, “algılanan davranışsal kontrol, sosyal norm ve kişisel tutum” öğelerini davranışa yönelik eğilimin ana kavramları olarak görmüştür (Jakopec vd. 2013: 4).

Girişimcilik yöneliminde ciddi öneme sahip bir diğer faktör ise eğitim faktörüdür. Eğitim faktörünün, üniversite eğitimi gören genç nüfusun, girişimci ruhlarının teşvik edilmesi

ve girişimciliğe yönelmelerinde olumlu etkisi olduğu kabul edilmektedir (Wang ve Wong, 2004: 164). Günümüzde ise girişimcilik dersleri pek çok üniversitenin, sosyal bilimler alanında eğitim veren bölümleri ile eğitim, tıp, mühendislik ve meslek yüksekokulları gibi bölümlerinde müfredata alınarak, girişimcilik özendirilmektedir. Bu nedenle eğitim konusunun girişimciliğe yönelme noktasındaki önemi oldukça büyüktür.

Bu çalışma ve literatürde de yer alan girişimcilik yönelimi ve bu yönelimin geliştirilmesinin önemi dayanak alınarak, üniversite öğrencilerinin girişimcilik algısı ve yönelimlerinin, tanımlanan girişimcilik özelliklerine uygunlukları Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi” adlı çalışmada kullanılan ölçek yardımıyla, ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2. BÖLÜM

2. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Bu bölümde araştırmaya konu problem ve açıklamalar, araştırmanın amacı, önemi, yöntem ve tekniği, evren ve örnekleme, araştırmanın hipotezi ve sınırlılıkları üzerinde durulmuştur.

2.1. Araştırmanın Konusu ve Problemin Tanımı

Bu çalışma Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde 2018-2019 yılında eğitim ve öğrenim görmekte olan öğrencilerin girişimcilik algıları ve yönelimlerini ortaya koymaya çalışan betimsel bir araştırma niteliğindedir. Bu kapsamda yapılan literatür taramasında girişimci kişiliğin doğuşta, çevresel etkiler ve eğitimle şekillendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yirmi birinci yüzyılda ülkeler gücünü ekonomilerinden almaktadır. Bir ülkenin ekonomik bakımdan güçlü olabilmesi o ülkede bulunan girişimcilerin sayısı ile ölçülebilir (Salik ve Kaygın, 2016: 145). Bu nedenle girişimcilik yöneliminin önemi oldukça artmıştır ve girişim isteğini büyük ölçüde etkileyen eğitimin bir sonucu olarak, üniversite öğrencilerinin girişimcilik algı ve yönelimlerinin tespit edilmesi oldukça önem arz etmektedir.

2.2. Araştırmanın Amacı

Bu tez çalışmasının amacı, öğrencilerin girişimcilik konusunda ne derece istekli olduklarını ve literatürde yer alan girişimcilik özelliklerini taşıyıp taşımadıklarını ortaya çıkarmaktır. Elde edilen demografik değişkenler sayesinde eğitim düzeyi, yaşanılan çevre ve cinsiyet gibi değişkenler açısından Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemek bu çalışmanın inceleme konusunu oluşturmaktadır.

2.3. Araştırmanın Önemi

Ekonomiler içinde oldukça büyük öneme sahip girişimciler, günümüzde daha ciddi bir boyuta gelerek ekonomik kalkınma ve refahın anahtarı olarak görülmektedir. Küresel arenada

veya ülkeler özeline bakıldığında bu konuda potansiyeli artırmaya yönelik önemli politikalar uygulanmaktadır (Börü, 2006: 14).

Türkiye'nin küresel arenada bulunduğu konum göz önüne alındığında sürekli bir gelişim ve ekonomik yönden güçlü, dinamik ve önemli potansiyele sahip bir ülke olduğu söylenebilir. Girişimciliğin ekonomiler için bu derece önemli olması beraberinde girişimciliği teşvik etmeyi getirmiştir. Girişimcilik konusunda tutkulu, enerjik ve yükseköğrenim eğitimi alan gençlere de önemli görevler düşmektedir. Ayrıca Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik algıları ve yönelimleri üzerine daha önce bir çalışmanın yapılmamış olması bu çalışmayı değerli kılmaktadır.

2.4. Araştırmanın Yöntem ve Tekniği

Araştırmada veri elde etme aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket hazırlığı için girişimcilik üzerine yapılan literatür taramasında Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği” incelenmiş ve bu anket formundan yararlanılmıştır. Araştırma grupları oluşturulurken, üniversitedeki tüm bölümleri temsilen rastgele yöntemle örneklem seçilmiştir.

Anketin ilk bölümünde çalışmanın amacını ifade eden, öğrencilerin sorulara samimi cevaplar vererek çalışmaya katkı sağlamalarının istendiği bir açıklama bulunmaktadır.

Anketin birinci kısmında ise öğrencilerden; fakülte, cinsiyet, yaş, lisans düzeyi, sınıf, baba ve anne mesleği, aile aylık geliri, ailenin yaşadığı şehir ve girişimcilik dersi alıp almadıklarını işaretlemeleri istenmiştir.

Anketin ikinci kısmında, girişimcilik yönelimlerini ve girişimci kişiliklerini ne derece taşıdıklarını ölçmek amacıyla 36 ifade sıralanmış ve bu ifadelerden kendilerince ne ölçüde katıldıklarını belirtecek; en çok “5”den, en az “1”e uzanan Likert tipinde 5’li aralıklı ölçek üzerinden işaretleme yapmaları istenmiştir.

Anket soruları, Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından öncesinde 90 üniversite öğrencisine kompozisyon yazdırılarak ve literatür taraması yapılarak oluşturulmuştur. Deneme uygulaması yapıldıktan sonra edinilen veriler analiz edilmiş ve anketin güvenilirliği ispatlanmıştır.

2.5. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu tez çalışmasının evrenini Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin geneli oluşturmaktadır. 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında toplam kayıtlı öğrenci sayısı Tablo 2.1’de gösterilmiştir.

Tablo 2.1: Öğretim türüne göre öğrenci sayıları

Ön Lisans Öğrenci Sayısı	19.023
Lisans Öğrenci Sayısı	29.685
Lisansüstü Öğrenci Sayısı	3.730
Toplam Öğrenci Sayısı	52.438

Kaynakça: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.

Toplam 52.438 öğrenci (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, 2019) olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bu araştırmanın evrenini 52.438 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma evreninden %95’lik güven sınırları içinde, seçilecek örneklem sayısı 381 olarak hesaplanmıştır (Creative Research Systems, 2019). Araştırmada hedeflenen minimum ölçek büyüklüğü 381 olmasına rağmen araştırmanın daha güvenilir olabilmesi için toplam 600 anket dağıtılmış ve toplanmıştır, hatalı veya eksik anketler çıkarılarak değerlendirilen anket sayısı 550 olarak belirlenmiştir.

2.6. Araştırmanın Hipotezleri

Literatür kapsamı içinde bakıldığında, girişimci kişilik ve yönelimlerin oluşmasında kişinin doğuştan gelen özelliklerinin yanında eğitim, aile, gelir ve cinsiyet gibi çevresel unsurların da etkilediği görülmüştür. Öğrencilerin girişimci kişilik ve yönelimlerinin tespit edilerek girişimcilik düzeylerinin belirlenmesi ve yeni girişimcilerin yetişebilmesi için üniversitelere ciddi görevler düşmektedir. Bu nedenle aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H1: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile eğitim gördükleri fakülte ve yüksekokul arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile yaş seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H4: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile lisans seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H5: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile sınıf seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H6: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile baba meslekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H7: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile anne meslekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H8: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile ailelerinin aylık gelir seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H9: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile ailelerinin yaşadığı yer arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H10: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile girişimcilik dersi alıp, almamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

2.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma; Yalnızca Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerini ve Aydın ilini kapsamaktadır. 2018-2019 eğitim öğretim yılında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinden “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” aracılığı ile elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır.

2.8. Literatür Taraması

Literatürde girişimcilik üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde; Littunen (2000) girişimciyi, mal ve hizmet üretebilmek için sermaye, doğal kaynak ve emek gibi üretim faktörlerini bir araya getirerek faaliyete geçiren, başka bir deyişle, işletme kuran ve işletmenin

faaliyetlerini yürüten kişi olarak tanımlamıştır. Girişimci kişiliğin oluşmasında doğuştan gelen yeteneklerin yanı sıra, çeşitli dış etkenlerin de etkili olduğu yapılan araştırmalar sonucu tespit edilmiştir. Aile, kültür, eğitim, toplum ve ekonomik ortam, kişilerde girişimcilik yöneliminin ortaya çıkmasında önemli etkenler olarak görülmektedir (Chen ve Lai, 2010: 10).

Literatür taramasında incelenen araştırmaların pek çoğunda girişimcilik yönelimine etki eden etkenler çeşitli istatistik programları ile değerlendirilmiştir. Literatürde, Börü (2006)'nın "Girişimcilik Eğilimi-Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmasında, örneklem olarak Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri seçilmiş ve öğrencilerin girişimcilik özelliklerini taşıdığı ve girişimcilik eğilimine sahip oldukları belirlenmiştir.

Wilson, vd. (2007)'nin "Gender, Entrepreneurial Self Efficacy and Entrepreneurial Career Intentions: Implications for Entrepreneurship Education" adlı çalışmasında Amerika Birleşik Devletleri'nin, California, New England, Teksas, Florida, Tennessee ve Illinois eyaletlerinde yapılan araştırma, cinsiyetin girişimci kariyer ve girişimci öz yeterlilik ile arasındaki ilişkisi araştırılmıştır. Çalışmada, cinsiyetle girişimci öz yeterlilik arasında erkekler ve kadınlar lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Avşar (2007) tarafından yapılan "Yüksek Öğretimde Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Araştırılması, Çukurova Üniversitesinde Bir Uygulama" adlı çalışmada ise, Çukurova Üniversitesi öğrencileri örneklem olarak seçilmiş ve öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Örücü vd. (2007)'nin "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi Üzerine Bir Uygulama" adlı çalışmasında örneklemi Balıkesir Üniversitesi son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada katılımcılardan erkek öğrencilerin kadın öğrencilere nazaran daha çok girişimcilik yöneliminde oldukları ortaya çıkmıştır.

Doğaner ve Altunoğlu (2010)'nin "Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri" adlı çalışmasında ise örneklem Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF İşletme Bölümü öğrencileri olarak belirlenmiştir. Çalışmada kadın öğrencilere göre erkek öğrencilerin daha fazla girişimcilik eğilimine sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Wang ve Wong (2004)'un "Entrepreneurial Interest of University Students in Singapore" adlı çalışmasında örnekleme Singapur Üniversitesi, lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada Crant (1996) tarafından geliştirilen "Proaktif Kişilik Ölçeği" kullanılmış ve katılımcılardan erkek öğrencilerin kadın öğrencilere nazaran daha çok girişimcilik yönelimine sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Fakat ırk, vatandaşlık ve aile gelirleri ile girişimcilik yönelimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Kılıç, vd. (2012)'nin "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Bölümü Örneği" adlı çalışmasında Balıkesir Üniversitesi Bandırma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada Yılmaz ve Sünbül tarafından geliştirilen "Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği" ölçek kullanılmıştır. Çalışmada üniversite öğrencilerinin yenilik özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık varken öğrencilerin aylık gelirleri ile fırsatçılık özelliği arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Özdemir (2016)'in "Girişimci Üniversiteler ve Türkiye'de Girişimcilik Eğitimi" adlı çalışmasında, 2014 yılında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından yükseköğrenim veren üniversitelerden 99'u örneklem olarak seçilmiştir. Çalışmada girişimcilik eğitime yönelik ders alan öğrencilerin daha yüksek girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca girişimcilik eğitimi vermeye diğer üniversitelerden daha önce başlamış üniversitelerin bu konuda daha iyi olduğu görülmüştür.

Koçyiğit (2013)'in "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi" adlı çalışmasında, örneklem 2012-2013 eğitim öğretim yılında İstanbul Arel Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerden meydana gelmektedir. Çalışmada öğrencilerin girişimcilik özelliklerini taşıdığı ve girişimcilik yönelimine sahip oldukları belirlenmiştir.

Bilge ve Bal (2012)'in "Girişimcilik Eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmasında, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu, Salihli Meslek Yüksek Okulu ve Fen Edebiyat Fakültesinden yalnız Matematik Bölümü öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Ön lisans ve lisans öğrencilerine yönelik olarak yapılan araştırmada, öğrencilerin yüksek girişimcilik yönelimine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Karabulut (2015)'un "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve Eğilimlerini Belirleme" adlı çalışmasında İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde işletme alanında, lisans eğitimi alan öğrenciler örneklem olarak seçilmiştir. Çalışmada Hmieleski ve Corbett (2006) tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Çalışmada öğrencilerin girişimcilik yönelimine sahip olduğu ancak girişimcilik motivasyonu, strese tahammül ve yaratıcılık özellikleri girişimcilik yönelimlerini kısmen etkilediği tespit edilmiştir.

Memduhoğlu (2017)'nin "Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi" adlı çalışmasında 2015-2016 eğitim öğretim yılında Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler örneklem olarak seçilmiştir. Çalışmada Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen "Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği" kullanılmıştır. Katılımcıların girişimcilik düzeylerinin cinsiyete, sınıf seviyesine ve fakülte'deki bölümlerine göre anlamlı bir değişiklik göstermemiştir.

Graevenitz, vd. (2010)'nin "The Effects of Entrepreneurship Education" adlı çalışmasında girişimcilik eğitimi alan öğrenciler üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırmada öğrencilerin öz değerlendirme becerilerinin, girişimcilik becerileri üzerinde olumlu etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Oosterbeek, vd. (2009)'nin "The Impact of Entrepreneurship Skills and Motivation" adlı çalışmasında 2005-2006 eğitim öğretim yılında Hollanda'da Breda, Den Bosch ve Tilburg kentlerinde üç lokasyona sahip olan Avans Hogeschool Meslek Yüksek Okulunda öğrenim gören öğrenciler örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada Hollanda'da yaygın olarak kullanılan Escan adlı (Driessen ve Zwart, 1999, Driessen, 2005) Öz Değerlendirme Testi uygulanmıştır. Araştırmada katılımcılara uygulanan girişimcilik eğitim programının, girişimcilik yönelimine olumlu katkısının olmadığı tespit edilmiştir.

2.8.1. Girişimciliği Etkileyen Faktörler

Günümüze kadar girişimciye etki eden faktörler ve girişimci kişilik özellikleri konusunda çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bunlardan David McClelland (1961) "Achieving Society" adlı kitabında girişimcinin; risk alma, kişisel yargılar, belirsizliğe karşı tolerans gibi pek çok özelliğini ele almış ve bu davranışlar girişimciliği açıklamada kilometre taşı olarak kabul edilmiştir. Ancak girişimciliğe neden olan ya da engelleyen faktörlerin ölçülmesi ve tespiti güçtür. Bu konu üzerinde referans alınan programlar OECD (Organisation for

Economic Co-operation and Development) ve GEM (Global Entrepreneurship Monitor) tarafından yürütülmektedir. OECD tarafından yürütülen çalışmalar girişimciliği etkileyen faktörleri; kültürel davranış ve tutumlar, devlet teşvikleri ve girişimciliğin alt yapı şartları olmak üzere, üç ana faktörden oluştuğunu belirtmiştir (TÜSİAD, 2002: 47).

Temel olarak girişimciliği etkileyen faktörleri yerel, ulusal ve uluslararası çevre olarak üç boyutta ele almak mümkündür. Bunlar (Şimşek, vd. 2005: 39-40);

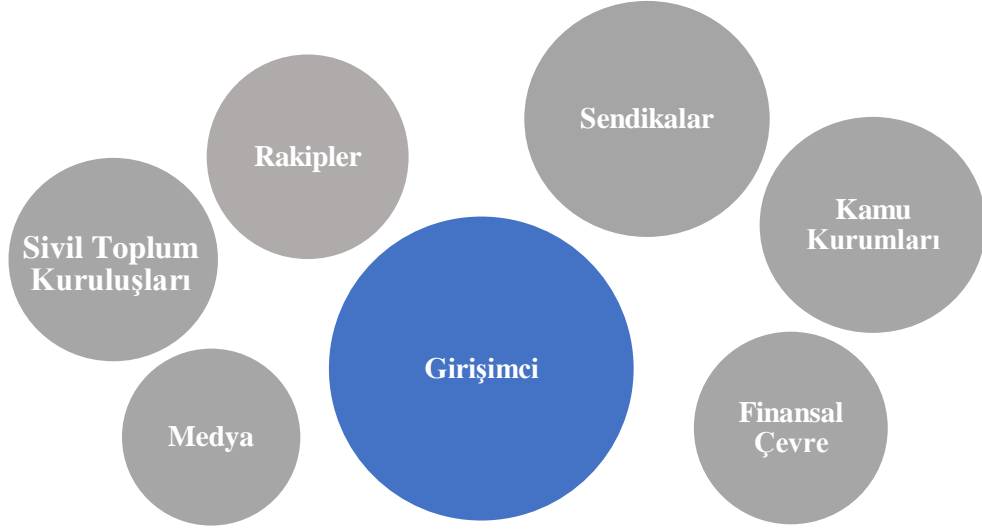
Şekil 2.1'e göre çalışanlar, ortaklar, yönetici ve liderler, müşteriler ve tedarikçiler girişimciliği etkileyen yerel çevreyi oluşturmaktadır.

Kaynakça: Şekil tarafımızca görselleştirilmiştir.

Şekil 2.1: Girişimcinin yerel çevresi

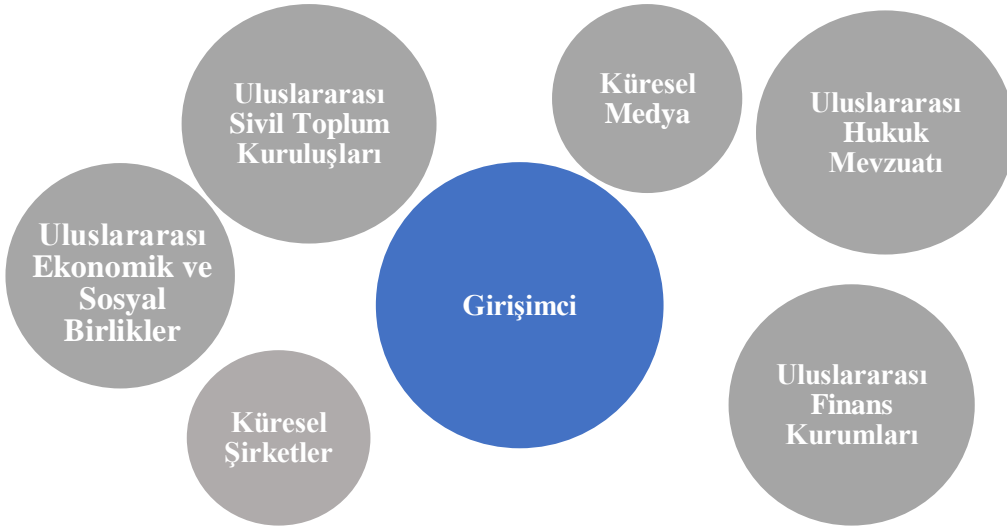
Şekil 2.2'ye göre rakipler, sendikalar, medya, finansal çevre, kamu çalışanları, rakipler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kuruluşları girişimciyi etkileyen ulusal çevre olarak görülmektedir.

Kaynakça: Şekil tarafımızca görselleştirilmiştir.

Şekil 2.2: Girişimcinin ulusal evresi

Şekil 2.3'e göre ise uluslararası finans kurumları, uluslararası hukuk mevzuatı küresel medya, uluslararası sivil toplum kuruluşları, uluslararası ekonomik ve sosyal birlikler ve küresel şirketler girişimciliği etkileyen uluslararası çevreyi oluşturmaktadır.

Kaynakça: Şekil tarafımızca görselleştirilmiştir.

Şekil 2.3: Girişimcinin uluslararası evresi

Günümüz girişimcisi faaliyet gösterdiği ortamda çalışma şartlarına etki eden faktörleri önceden tahmin etmek ve bilmek istemektedir. Bu da toplumun kültürünün bilinmesini gerektirmektedir. Bu sebeple girişimcinin, çalışma biçimini toplumun kültürüne göre ayarlaması gerekmektedir. Aynı zamanda bu toplum içinde faaliyet gösteren işletmeyi yine o toplumun kanunları ve teknolojik seyri etkileyecektir. Tüm bunlardan yola çıkarak, bir girişimci için kültür ve çevre, işletmenin kuruluş amacını, faaliyetlerini etkileyen, inançlar, bireyler ve değerler arasındaki ilişkilerin tümüdür (Erdoğan, 1994: 113-121).

3. BÖLÜM

3. BULGULAR

Araştırmanın temel problemlerinden olan Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik yönelimlerini belirlemek için öncelikle anket maddelerine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Anketlerden elde edilen verilerinin normal dağılıma sahip olup olmadığını belirlemek için yapılan normallik testinin sonucunda verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir. Böylelikle parametrik testler uygulanarak, veriler analiz edilmiştir. Katılımcıların girişimcilik düzeyleri ile girişimcilik dersi alma durumları ve cinsiyetleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için bağımsız gruplara t testi uygulanmıştır.

Katılımcıların girişimcilik düzeyleri ile yaş düzeyi, sınıf seviyesi, baba mesleği, anne mesleği, ailelerin aylık gelir düzeyi ve ailelerinin yaşadığı şehir değişkenleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek üzere tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Ölçekten elde edilen sonuçlara göre girişimcilik yönelimi ile ilgili çıkarım yapılmasını sağlayan puan aralığı tablosu Tablo 3.1’de gösterilmektedir.

Tablo 3.1: Girişimcilik yönelimi puan aralığı tablosu

36-64	Çok Düşük Girişimcilik
65-92	Düşük Girişimcilik
93-123	Orta Düzeyde Girişimcilik
124-151	Yüksek Girişimcilik
152-180	Çok Yüksek Girişimcilik

Kaynakça: Ercan YILMAZ ve Ali Murat SÜNBÜL

3.1. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Eğitim Gördükleri Fakülte/Yüksekokullara Dair Bulgular

Bu alt problem; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Eğitim Gördükleri Fakülte/Yüksekokullar arasında anlamlı bir fark var mıdır?” Şeklinde ifade edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden Meslek Yüksek Okulları (MYO), Tıp Fakültesi, İktisadi

ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF), Ziraat Fakültesi, Veteriner Fakültesi ve Eğitim Fakültesi gruplarının puanları normal dağılmaktadır (MYO (DP):1,70 $P>0,05$; Tıp Fakültesi (DP): 0,85 $P>0,05$; İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (DP): 0,50 $P>0,05$; Ziraat Fakültesi (DP): 1,04 $P>0,05$; Veteriner Fakültesi (DP): 3,36 $P>0,05$; Eğitim Fakültesi (DP): 2,04 $P>0,05$). Ayrıca varyansların homojenliği ile ilgili varsayımda karşılanmaktadır (levene's test $F_{(2,51)}$: 0,122, $P>0,05$). Yapılan Anova istatistiğine göre gruplar arasında farklılık bulunmaktadır (Anova $F_{(5,543)}$: 4,342, $P<0,05$, η^2 : 0,03844384). Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre (Tukey HSD); Tıp Fakültesinde okuyan öğrencilerin puan ortalamaları (126,57±17,49), Meslek Yüksek Okullarında okuyan öğrencilerin puan ortalamaları (139,38±19,53), İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde okuyan öğrencilerin puan ortalamaları (138,41±17,23), Ziraat Fakültesinde okuyan öğrencilerin puan ortalamaları (138,07±17,50), Veteriner Fakültesinde okuyan öğrencilerin puan ortalamaları (143,47±16,61). Etakare 0,03844384 hesaplanmıştır. Bu nedenle etki değerinin küçük olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2: Fakülte ve Yüksekokullara ait sonuçlar

Puan	Grup	N	Ort.	Ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	η^2	Games-Howell $P<0.05$
Girişimcilik Yönelimi	MYO	149	139,38	19,53	G.Arası	6901,37	5	1380,27	4,342	0,001	0,038	Tıp-MYO Tıp-İİBF Tıp-Ziraat Tıp-Veteriner Tıp-Eğitim
	Tıp Fak.	45	126,57	17,49	G.İçi	172616,9	543	317,895				
	İİBF	220	138,41	17,23								
	Ziraat Fak.	54	138,07	17,50								
	Veteriner Fak.	23	143,47	16,61								
	Eğitim Fak.	58	137,06	16,38								
	Toplam	549	137,74	18,09	Toplam	179518,3	548					

Tablo 3.2'de bulunan sonuçlar Tablo3.3'de özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.3: Fakülte ve Yüksekokullara ait özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
MYO	149	139,38
Tıp Fak.	45	126,57
İİBF	220	138,41
Ziraat Fak.	54	138,07
Veteriner Fak.	23	143,47
Eğitim Fak.	58	137,06

3.2. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Cinsiyetlerine Dair Bulgular

Bu araştırma problemi; “Üniversitede öğrenim gören Kadın ve Erkek Öğrencilerin Girişimcilik anketinden aldıkları toplam puanlar arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmiştir. Her iki grubunun girişimcilik ölçeğinden aldıkları toplam puanları normal dağılmaktadır. Birbirinden bağımsız iki grubun olması ve normallik varsayımlarını sağladığı için “İndependent-sample t testi” uygulanmıştır (Kadın öğrenciler D’Agustino-Pearson Omnibus Test (DP): 1,03 $P>0,05$, Erkek Öğrenciler (DP): 0,64 $P>0,05$). Yapılan bağımsız örneklerde t-testi sonucuna göre, Kadın öğrencilerin girişimcilik ölçeğinden aldıkları toplam puanların ortalamaları (136,1±18,35) ile Erkek öğrencilerin girişimcilik ölçeğinden aldıkları toplam puanları ortalaması (140,5±17,33) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. (Tablo-1) ($t_{(547)}=-2,727$, $p<0,05$).

Tablo 3.4: Öğrencilerin cinsiyetlerine dair T-testi sonuçları

Grup	N	Ort. Ss.	Varyans	Skewness sh	Kurtosis sh	t	sd	P
Kadın	356	136,1 18,35	337,05	-0,310 0,129	0,995 0,258	-2,727	547	0,007
Erkek	193	140,5 17,33	300,54	-0,006 0,175	-0,257 0,348			

Tablo 3.4’de bulunan sonuçlar Tablo3.5’de özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.5: Öğrencilerin cinsiyetlerine dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
Kadın	356	136,1
Erkek	193	140,5

3.3. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Yaş Seviyelerine Dair Bulgular

Bu alt problem; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Yaş Seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” Şeklinde ifade edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden 18-20, 21-22, 23-24, 25 ve üstü gruplarının puanları normal dağılmaktadır (18-20 (DP):1,17 $P>0,05$; 21-22 (DP): 0,59 $P>0,05$; 23-24 (DP): 0,09 $P>0,05$; 25 ve üstü (DP): 1,48 $P>0,05$). Ayrıca varyansların homojenliği ile ilgili varsayımda karşılanmaktadır (Levene’s test $F_{(3,546)}$: 0,341, $P>0,05$). Yapılan Anova istatistiğine göre gruplar arasında farklılık bulunmaktadır (Anova $F_{(3,546)}$: 4,492, $P<0,05$, η^2 : 0,0240852145). Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre (Tukey HSD); 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin puan ortalamaları (136,30±19,49), 21-22 yaş aralığındaki öğrencilerin puan ortalamaları (136,02±16,89), 23-24 yaş aralığındaki öğrencilerin puan ortalamaları (140,16±17,00), 25 ve üstü yaş aralığındaki öğrencilerin puan ortalamaları (144,64±18,31). Etakare 0,0240852145 hesaplanmıştır. Bu nedenle etki değerinin küçük olduğu söylenebilir.

Tablo 3.6: Öğrencilerin yaş seviyelerine dair sonuçlar

Puan	Grup	N	Ort.	Ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	η^2	Games-Howell $P<0,05$
Girişimcilik Eğilimi	18-20	181	136,30	19,49	G.Arası	4346,462	3	1448,821	4,492	0,004	0,024	25 ve üstü - 18-20
	21-22	224	136,02	16,89	G.İçi	176115,4	546	322,556				25 ve üstü - 21-22
	23-24	86	140,16	17,00	Toplam	180461,8	549					25 ve üstü - 23-24
	25 ve üstü	59	144,64	18,31								
	Toplam	550	137,68	18,13								

Tablo 3.6’da bulunan sonuçlar Tablo3.7’de özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.7: Öğrencilerin yaş seviyelerine dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
18-20	181	136,30
21-22	224	136,02
23-24	86	140,16
25 ve üstü	59	144,64

3.4. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Lisans Seviyelerine Dair Bulgular

Bu alt problem; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Lisans Seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” Şeklinde ifade edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden Ön Lisans, Lisans ve Yüksek Lisans gruplarının puanları normal dağılmaktadır (Ön Lisans (DP): 1,20 $P>0,05$; Lisans (DP): 0,82 $P>0,05$; Yüksek Lisans (DP): 0,57 $P>0,05$). Ayrıca varyansların homojenliği ile ilgili varsayımda karşılanmaktadır (Levene’s test $F_{(2,547)}$: 0,494, $P>0,05$). Yapılan Anova istatistiğine göre gruplar arasında farklılık bulunmamaktadır (Anova $F_{(2,547)}$: 2,670, $P>0,05$).

Tablo 3.8: Öğrencilerin lisans seviyelerine dair sonuçlar

Puan	Grup	N	Ort.	Ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Girişimcilik Eğilimi	Ön Lisans	155	139,07	19,26	G.Arası	1744,43	2	872,21	2,670	0,070
	Lisans	349	136,47	17,5	G.İçi	178717,4	549	326,723		
	Yüksek Lisans	46	142,19	18,18	Toplam	180461,8	549			
	Toplam	550	137,68	18,13						

Tablo 3.8’de bulunan sonuçlar Tablo3.9’da özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.9: Öğrencilerin lisans seviyelerine dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
Ön Lisans	155	139,07
Lisans	349	136,47
Yüksek Lisans	46	142,19

3.5. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Sınıf Seviyelerine Dair Bulgular

Bu alt problem; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Sınıf Seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” Şeklinde ifade edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden 1., 2., 3., 4. ve Yüksek Lisans sınıf gruplarının puanları normal dağılmaktadır (1. Sınıf (DP):2,43 $P>0,05$; 2. Sınıf (DP): 1,37 $P>0,05$; 3. Sınıf (DP): 0,08 $P>0,05$; 4. Sınıf (DP): 0,85 $P>0,05$; Yüksek Lisans (DP): 0,56 $P>0,05$). Ayrıca varyansların homojenliği ile ilgili varsayımda karşılanmaktadır (levene’s test $F_{(4,542)}$: 0,513, $P>0,05$). Yapılan Anova istatistiğine göre gruplar arasında farklılık bulunmaktadır (Anova $F_{(4,542)}$: 3,883, $P< 0,05$).

Tablo 3.10: Öğrencilerin sınıf seviyelerine dair sonuçlar

Puan	Grup	N	Ort.	Ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Girişimcilik Eğilimi	1	122	141,09	17,26	G.Arası	4645,42	4	1161,356	3,883	0.000
	2	175	134,36	17,76	G.İçi	162108,6	542	299,093		
	3	127	139,43	16,20	Toplam	166754,03	546			
	4	77	136,80	17,46						
	Yüksek L.	46	142,15	18,17						
	Toplam	547	138,04	17,47						

Tablo 3.10’da bulunan sonuçlar Tablo3.11’de özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.11: Öğrencilerin sınıf seviyelerine dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
1	122	141,09
2	175	134,36
3	127	139,43
4	77	136,80
Yüksek Lisans	46	142,15

3.6. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Baba Mesleklerine Dair Bulgular

Bu alt problem; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Baba Meslekleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” Şeklinde ifade edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden Memur, İşçi, Esnaf, Çiftçi ve Emekli meslek gruplarının puanları normal dağılmaktadır (Memur (DP): 1,30 $P>0,05$; İşçi (DP): 0,52 $P>0,05$; Esnaf (DP): 1,42 $P>0,05$; Çiftçi (DP): 2,56 $P>0,05$; Emekli (DP): 0,77 $P>0,05$). Ayrıca varyansların homojenliği ile ilgili varsayımda karşılanmaktadır (levene’s test $F_{(4,545)}$: 0,542, $P>0,05$). Yapılan Anova istatistiğine göre gruplar arasında farklılık bulunmaktadır (Anova $F_{(4,545)}$: 0,949, $P>0,05$).

Tablo 3.12: Öğrencilerin baba mesleklerine dair sonuçlar

Puan	Grup	N	Ort.	Ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Girişimcilik Yönelimi	Memur	84	137,82	17,54	G.Arası	1248,138	4	312,034	0,949	0,435
	İşçi	193	136,38	17,92	G.İçi	179213,7	545	328,832		
	Esnaf	127	140,14	17,83						
	Çiftçi	80	138,0	18,12						
	Emekli	66	136,22	19,96						
	Toplam	550	137,68	18,13	Toplam	180461,8	549			

Tablo 3.12’de bulunan sonuçlar Tablo3.13’de özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.13: Öğrencilerin baba mesleklerine dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
Memur	84	137,82
İşçi	193	136,38
Esnaf	127	140,14
Çiftçi	80	138,0
Emekli	66	136,22

3.7. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Anne Mesleklerine Dair Bulgular

Bu alt problem; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Anne Meslekleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden Memur, İşçi, Esnaf, Çiftçi ve Emekli meslek gruplarının puanları normal dağılmaktadır (Memur (DP):0,19 $P>0,05$; İşçi (DP): 1,20 $P>0,05$; Esnaf (DP): 2,88 $P>0,05$; Ev Hanımı (DP): 1,23 $P>0,05$; Emekli (DP): 0,22 $P>0,05$). Ayrıca varyansların homojenliği ile ilgili varsayımda karşılanmaktadır (Levene’s test $F_{(4,545)}$: 0,375, $P>0,05$). Yapılan Anova istatistiğine göre gruplar arasında farklılık bulunmaktadır (Anova $F_{(4,545)}$: 1,204, $P>0,05$).

Tablo 3.14: Öğrencilerin anne mesleklerine dair sonuçlar

Puan	Grup	N	Ort.	Ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Girişimcilik Yönelimi	Memur	34	138,35	17,95	G.Arası	1580,076	4	395,019	1,204	0.308
	İşçi	64	139,34	17,80	G.İçi	178881,8	545	328,223		
	Esnaf	13	143,15	18,53						
	Ev Hanımı	422	136,94	18,28						
	Emekli	17	144,41	14,61						
	Toplam	550	137,68	18,13	Toplam	180461,8	549			

Tablo 3.14’de bulunan sonuçlar Tablo3.15’de özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.15: Öğrencilerin anne mesleklerine dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
Memur	34	138,35
İşçi	64	139,34
Esnaf	13	143,15
Çiftçi	422	136,94
Emekli	17	144,41

3.8. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Ailelerinin Aylık Gelir Seviyelerine Dair Bulgular

Bu alt problem; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Ailelerinin Aylık Gelir Seviyesi arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden 2020 TL ve altı, 2021 TL ve 3500 TL, 3500 TL ve 5000 TL, 5001 TL ve 7000

TL ve 7001 TL ve üzeri gruplarının puanları normal dağılmaktadır (2020 TL ve altı (DP):0,9 $P>0,05$; 2021 TL ve 3500 TL (DP): 0,06 $P>0,05$; 3501 TL ve 5000 TL (DP): 0,46 $P>0,05$; 5001 TL ve 7000 TL (DP): 1,03 $P>0,05$; 7001 TL ve üzeri (DP): 2,05 $P>0,05$). Ayrıca varyansların homojenliği ile ilgili varsayımda karşılanmaktadır (Levene's test $F_{(4,545)}$: 0,911, $P>0,05$). Yapılan Anova istatistiğine göre gruplar arasında farklılık bulunmaktadır (Anova $F_{(4,545)}$: 3,495, $P<0,05$, η^2 : 0,0250076). Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre (Tukey HSD); Aile aylık geliri 2020 TL ve altı olan öğrencilerin puan ortalamaları (135,87±19,13), Aile aylık geliri 2021 TL ve 3500 TL aralığında olan öğrencilerin puan ortalamaları (135,93±17,29), Aile aylık geliri 3501 TL ve 5000 TL aralığında olan öğrencilerin puan ortalamaları (137,89±17,70), Aile aylık geliri 5001 TL ve 7000 TL aralığında olan düzeyindeki öğrencilerin puan ortalamaları (140,13±17,70), Aile aylık geliri 7001 TL ve üzeri olan öğrencilerin puan ortalamaları (145,23±18,21). Etakare 0,0250076 hesaplanmıştır. Bu nedenle etki değerinin küçük olduğu söylenebilir.

Tablo 3.16: Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir seviyelerine dair sonuçlar

Puan	Grup	N	Ort.	Ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	η^2	Games-Howell $P<0.05$
Girişimcilik Eğilimi	2.020 TL ve altı	131	135,87	19,13	G.Arası	4512,918	4	1128,230	3,495	0,008	0,025	2.020 TL ve altı - 2.021 TL ve 3.500 TL 2.020 TL ve altı - 3.501 TL ve 5.000 TL 2.020 TL ve altı - 5001 TL ve 7000 TL 2.020 TL ve altı - 7001 TL ve üzeri
	2.021 TL ve 3.500 TL	191	135,93	17,29	G.İçi	175948,9	545	322,842				
	3.501 TL ve 5.000 TL	121	137,89	17,70	Toplam	180461,8	549					
	5001 TL ve 7000 TL	51	140,13	17,70								
	7001 TL ve üzeri	56	145,23	18,21								
	Toplam	550	137,68	18,13								

Tablo 3.16'da bulunan sonuçlar Tablo3.17'de özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.17: Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir seviyelerine dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
2.020 TL ve altı	131	135,87
2.021 TL ve 3.500 TL	191	135,93
3.501 TL ve 5.000 TL	121	137,89
5001 TL ve 7000 TL	51	140,13
7001 TL ve üzeri	56	145,23

3.9. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Ailelerinin Yaşadığı Yere Dair Bulgular

Bu alt problem; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Ailelerinin Yaşadığı Yer arasında anlamlı bir fark var mıdır?” Şeklinde ifade edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden Köy, Kasaba, İlçe, İl ve Büyükşehir gruplarının puanları normal dağılmaktadır (Köy (DP):0,74 $P>0,05$; Kasaba (DP): 0,42 $P>0,05$; İlçe (DP): 0,16 $P>0,05$; İl (DP): 1,33 $P>0,05$; Büyükşehir (DP): 1,62 $P>0,05$). Ayrıca varyansların homojenliği ile ilgili varsayımda karşılanmaktadır (Levene’s test $F_{(4,545)}$: 0,493, $P>0,05$). Yapılan Anova istatistiğine göre gruplar arasında farklılık bulunmaktadır (Anova $F_{(4,545)}$: 3,077, $P<0,05$, η^2 : 0,02208164). Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre (Tukey HSD); Ailesi Köyde yaşayan öğrencilerin puan ortalamaları (131,98±17,49), Ailesi Kasabada yaşayan öğrencilerin puan ortalamaları (133,65±20,15), Ailesi İlçede yaşayan öğrencilerin puan ortalamaları (137,88±18,76), Ailesi İlde yaşayan öğrencilerin puan ortalamaları (137,02±16,27), Ailesi Büyükşehirde yaşayan öğrencilerin puan ortalamaları (140,50±17,97). Etakare 0,02208164 hesaplanmıştır. Bu nedenle etki değerinin küçük olduğu söylenebilir.

Tablo 3.18: Öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yere dair sonuçlar

Puan	Grup	N	Ort.	Ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	η^2	Games-Howell $P<0,05$
Girişimcilik Eğitimi	Köy	68	131,98	17,49	G.Arası	3984,894	4	996,223	3,077	0,016	0,022	Köy – Kasaba Köy – İlçe Köy – İl Köy-B.şehir
	Kasaba	20	133,65	20,15	G.İçi	176476,9	545	323,811				
	İlçe	190	137,88	18,76	Toplam	180461,8	549					
	İl	96	137,02	16,27								
	B.şehir	176	140,50	17,97								
	Toplam	550	137,68	18,13								

Tablo 3.18’de bulunan sonuçlar Tablo3.19’da özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.19: Öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yere dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
Köy	68	131,98
Kasaba	20	133,65
İlçe	190	137,88
İl	96	137,02
Büyükşehir	176	140,50

3.10. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Girişimcilik Dersi Alıp / Almadıklarına Dair Bulgular

Bu araştırma problemi; “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Girişimcilik Dersi Alıp / Almadıkları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmiştir. Her iki grubunun girişimcilik ölçeğinden aldıkları toplam puanları normal dağılmaktadır. Birbirinden bağımsız iki grubun olması ve normallik varsayımlarını sağladığı için “İndependent-sample t testi” uygulanmıştır (Girişimcilik dersi alanlar D’Agustino-Pearson Omnibus Test (DP): 1,16 $P>0,05$, Girişimcilik dersi almayanlar (DP): 0,65 $P>0,05$). Yapılan bağımsız örneklemlerde t-testi sonucuna göre Girişimcilik dersi alan öğrencilerin girişimcilik ölçeğinden aldıkları toplam puanların ortalamaları (139,46±18,31) ile Girişimcilik dersi almayan öğrencilerin girişimcilik ölçeğinden aldıkları toplam puanları ortalaması (136,25±17,91) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. ($t_{(547)}=2,063$, $p<0,05$).

Tablo 3.20: Öğrencilerin girişimcilik dersi alıp/almadıklarına dair T-testi sonuçları

Grup		N	Ort. Ss.	Varyans	Skewness sh	Kurtosis sh	t	sd	P
Girişimcilik Dersi	Alanlar	243	139,46 18,31	335,33	-0,485 0,156	1,719 0,311	2,063	547	0,035
	Almayanlar	306	136,19 17,84	318,58	-0,029 0,139	-0,040 0,278			

Tablo 3.20’de bulunan sonuçlar Tablo3.21’de özetlenerek yüksek puan alan grup koyu renkle belirtilmiştir.

Tablo 3.21: Öğrencilerin girişimcilik dersi alıp/almadıklarına dair özet sonuçlar

Gruplar	Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Yönelimi Puanı
Alanlar	243	139,46
Almayanlar	306	136,19

Ayrıca Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini tespit etmek amacıyla kullanılan “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği” ne göre en yüksek maddeler;

- İşimi severek ve azimle yaparım. 4,218
- Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım. 4,216
- Kararlarım ile hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum. 4,214

“Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği” ne göre en düşük maddeler ise aşağıdaki gibidir;

- Arkadaşıma değişik iş projelerden söz ederim. 3,22
- Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim. 3,38
- Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem. 3,49

Bu veriler ışığında, öğrencilerin işini yaparken verdiği önem ve işin üstesinden gelme konusunda kararlı olduğu söylenebilir. Aynı zamanda geleneksel düşünme tarzından ziyade yaratıcı düşünme becerisini kullanmaktan çekinmediklerini söylemek mümkündür.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada 2018-2019 eğitim öğretim yılında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin; fakülte, cinsiyet, yaş seviyesi, sınıf seviyesi, lisans seviyesi, baba mesleği, anne mesleği, aile aylık gelir seviyesi ve ailelerinin yaşadığı şehir ve girişimcilik dersi değişkenlerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine dair sonuçlar verilmiştir.

Girişimcilik yönelimlerini tespit etmek üzere, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerine uygulanan girişimcilik anketi sonuçlarına göre ulaşılan sonuçlar şu şekildedir;

1. Ankete katılan kadın öğrencilerin t testi sonucunda 136,09 puanla, Tablo 3.1'e göre yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan erkek öğrencilerin t testi sonucunda 149,48 puanla, Tablo 3.1'e göre yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.
2. Ankete katılan Meslek Yüksekokulları öğrencilerinin anova testi sonucunda 139,38 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan Tıp Fakültesi öğrencilerinin anova testi sonucunda 126,57 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan İktisadi İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin anova testi sonucunda 138,41 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan Ziraat Fakültesi öğrencilerinin anova testi sonucunda 138,07 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan Veteriner Fakültesi öğrencilerinin anova testi sonucunda 143,47 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan Eğitim Fakültesi öğrencilerinin anova testi sonucunda 137,06 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.
3. Ankete katılan 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin anova testi sonucunda 136,30 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan 21-22 yaş aralığındaki öğrencilerin anova testi sonucunda 136,02 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan 23-24 yaş aralığındaki öğrencilerin anova testi sonucunda 140,16 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan 25 yaş üstü öğrencilerin anova testi sonucunda 144,64 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.

4. Ankete katılan Ön Lisans seviyesindeki öğrencilerin anova testi sonucunda 139,07 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan Lisans seviyesindeki öğrencilerin anova testi sonucunda 136,47 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan Yüksek Lisans seviyesindeki öğrencilerin anova testi sonucunda 142,19 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.
5. Ankete katılan 1. sınıf seviyesindeki öğrencilerin anova testi sonucunda 141,09 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan 2. sınıf seviyesindeki öğrencilerin anova testi sonucunda 134,36 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan 3. sınıf seviyesindeki öğrencilerin anova testi sonucunda 139,43 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan 4. sınıf seviyesindeki öğrencilerin anova testi sonucunda 136,80 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan Yüksek Lisans seviyesindeki öğrencilerin anova testi sonucunda 142,15 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.
6. Ankete katılan ve babası memur olan öğrencilerin anova testi sonucunda 137,82 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve babası işçi olan öğrencilerin anova testi sonucunda 136,38 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve babası esnaf olan öğrencilerin anova testi sonucunda 140,14 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve babası çiftçi olan öğrencilerin anova testi sonucunda 138,0 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve babası emekli olan öğrencilerin anova testi sonucunda 136,22 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.
7. Ankete katılan ve annesi memur olan öğrencilerin anova testi sonucunda 137,35 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve annesi işçi olan öğrencilerin anova testi sonucunda 139,34 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve annesi esnaf olan öğrencilerin anova testi sonucunda 143,15 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve annesi ev hanımı olan öğrencilerin anova testi sonucunda 136,94 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve annesi emekli olan öğrencilerin anova testi sonucunda 144,41 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.

8. Ankete katılan ve aile aylık geliri 2020 TL altında olan öğrencilerin anova testi sonucunda 135,87 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve aile aylık geliri 2021 TL-3500 TL aralığında olan öğrencilerin anova testi sonucunda 135,93 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve aile aylık geliri 3501 TL-5000 TL aralığında olan öğrencilerin anova testi sonucunda 137,89 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve aile aylık geliri 5001 TL-7000 TL aralığında olan öğrencilerin anova testi sonucunda 140,13 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve aile aylık geliri 7001 TL üzerinde olan öğrencilerin anova testi sonucunda 145,23 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.
9. Ankete katılan ve ailesi köyde yaşayan öğrencilerin anova testi sonucunda 131,98 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve ailesi kasabada yaşayan öğrencilerin anova testi sonucunda 133,65 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve ailesi ilçede yaşayan öğrencilerin anova testi sonucunda 137,88 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve ailesi ilde yaşayan öğrencilerin anova testi sonucunda 137,02 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan ve ailesi büyükşehirde yaşayan öğrencilerin anova testi sonucunda 140,50 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.
10. Ankete katılan öğrencilerden girişimcilik dersi alanların t-testi sonucu 139,46 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan öğrencilerden girişimcilik dersi almayanların t-testi sonucu 136,25 puanla, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.
11. Ankete katılan Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin anova testleri sonucuna göre 137,68 puanla katılımcıların, yüksek girişimci yönelimine sahip olduğu tespit edilmiştir.

Bulgular sonucunda; erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Veteriner fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin diğer fakülte ve yüksekokullara kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. 25 yaş ve üstü öğrencilerin diğer yaş gruplarına kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Yüksek Lisans seviyesinde öğrenim gören öğrencilerin diğer lisans seviyelerine kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Yüksek Lisans sınıf seviyesindeki öğrencilerin diğer

sınıf öğrencilerine kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Babası, esnaf olan öğrencilerin diğer meslek gruplarına kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Annesi, emekli olan öğrencilerin diğer meslek gruplarına kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Ailesinin aylık geliri 7001 TL ve üstü olan öğrencilerin diğer gelir gruplarına kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Ailesi Büyükşehirde yaşayan öğrencilerin diğer şehir gruplarına kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür. Girişimcilik dersi alan öğrencilerin, almayan öğrencilere kıyasla daha yüksek bir girişimcilik yönelimine sahip olduğu görülmüştür.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, eğitim gördükleri fakülte/yüksekokula göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılardan Veteriner Fakültesi öğrencileri yüksek bir eğilim göstermektedir, bunu nedeni ise, Veteriner Fakültesi öğrencilerinin mezuniyet sonrası büyük çoğunlukta kendi işini kurmasından kaynaklanmaktadır. İkinci sırada MYO öğrencileri ve üçüncü sırada İİBF öğrencileriyle yine yüksek girişimcilik eğilimi göstermektedir, bunu nedeni ise bu öğrencilerin mezuniyet sonrası iş bulmakta ve kamuya atanmakta zorluk çekmeleri girişimcilik eğilimi göstermelerine neden olmaktadır.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, cinsiyete göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılardan erkek öğrencilerin girişimcilik yönelimlerinin daha yüksek, kadın öğrencilerin girişimcilik yönelimlerinin ise daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Gelişmemiş veya gelişmekte olan ülkelerin ortak özelliklerinden biri erkek egemen bir toplum olmasıdır. Kadınlar bir adım daha geri planda kalmış ve iş dünyasında yeterince yer bulamamıştır. Bu durumun gelişmekte olan Türkiye içinde nispeten etkili olduğu söylenebilir. Araştırma sonuçlarından, girişimcilik yöneliminin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermesi olumsuz bir durum olarak kabul edilebilir.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, yaş düzeyine göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılardan yüksek yaş seviyesine sahip olanların daha yüksek girişimcilik yönelimi göstermesi; iş ve gelecek kaygısı gütmesinden, aldıkları yükseköğrenim sayesinde daha

bilinçli bireyler olmaları neticesinde diğer yaş gruplarına kıyasla daha yüksek girişimcilik özelliği taşımaktadırlar.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, lisans seviyelerine göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların aldıkları eğitimin seviyesi ve yaş faktörü göz önünde bulundurulduğunda ön lisanstan, yüksek lisansa artan bir seviye görülmektedir. Yüksek lisans seviyesine sahip öğrencilerin, aldıkları eğitim ve hayat tecrübesi neticesinde, ciddi kararlar almada dönüm noktasında olmalarından dolayı araştırma sonuçlarında yüksek düzeyde girişimcilik özelliği taşımaktadırlar.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, sınıf seviyelerine göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Analizler sonucu Yüksek Lisans sınıfı seviyesindeki katılımcıların diğer sınıflardaki katılımcılara göre daha yüksek eğilim gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bulgudan elde edilen sonuçlar “Lisans Seviyesi” ve “Yaş Seviyesi” bulguları ile benzerlik göstermektedir. Bunu sonucu olarak Yüksek Lisans seviyesindeki öğrencilerin yaş itibari ile sorumlulukların ciddiyetine varması, aldığı Yüksek Lisans eğitiminin katkısı neticesinde bu katılımcıların girişimcilik eğilimleri yüksektir. Yüksek Lisans sınıfı seviyesinde katılımcıların 46 kişiden oluşmasının bu sonuçları etkilediği düşünülmektedir, katılımı sayısının artması durumunda aldıkları puan seviyesinin de artacağı düşünülmektedir. Analiz sonuçlarında 1. sınıf öğrencilerinin de takibinde yüksek girişimcilik eğilimi gösterdiği saptanmış olup, bu katılımcıların yeni bir şehir ve üniversite hayatına atılmakla beraber birtakım sorumlulukları üstlenmeleri ve enerjisi yüksek, dinamik bireyler olmaları sonuçları bu şekilde etkilemiştir.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, baba mesleklerine göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan analizler sonucu ilişkinin yönü esnaf ile emekli arasındadır. Yani baba mesleği esnaflık olan katılımcıların girişimcilik düzeyleri en yüksek, emekli olanların ise en düşüktür. Bunun sebebi ise emekli bir babaya sahip katılımcıların girişimcilik özellikleri bakımından rol modeli almaya elverişli bir ebeveyn olmayışı etkilemiş olabilir. Diğer yandan esnaf ebeveyne sahip katılımcıların hâlihazırda bir girişim içerisinde buldukları göz önünde bulundurulduğunda olumlu etkilenmiş olabilirler.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, anne mesleklerine göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan analizler sonucu ilişkinin yönü emekli ile ev hanımı arasındadır. Yani anne mesleği emekli olan katılımcıların girişimcilik düzeyleri en yüksek, ev hanımı olanların ise en düşüktür. Bunun sebebi ise ev hanımı anneye sahip katılımcıların girişimcilik özellikleri bakımından rol modeli almaya elverişli bir ebeveyn olmayışı etkilemiş olabilir. Diğer yandan emekli ebeveyne sahip katılımcıların anneleri önceleri herhangi bir kamu veya özel sektör çalışanı olmaları sebebiyle, çalışma hayatının olumlu yönlerini ve girişimcilik ruhunu emeklilik yaşamları sırasında çocuklarına aşılamış olabilirler.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, aile aylık gelir düzeyine göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Aile aylık gelirin artışıyla bağlı girişimcilik yönelimi artan bir eğilim göstermektedir. Bu da refah düzeyi yüksek aileye sahip katılımcıların, sermaye ve kaynaklara ulaşmada sorun yaşamadığı, risk almaktan çekinmeyen bireyler olduğundan kaynaklanabilir.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, ailelerinin yaşadıkları yerleşim birimlerine göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan analizlerde ilişkinin yönü Büyükşehirden kırsala olmuştur. Bunun nedeni büyükşehirlerin imkânları ve insan ilişkileri üzerindeki etkisi olmuş olabilir, diğer yandan kırsal bölgelerde imkânların zorluğu ve çevrede rol modeli alınabilecek kişilerin olmayışı bu katılımcıların büyükşehirle kıyasla düşük girişimcilik özellikleri göstermesine neden olmuş olabilir.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, ailelerinin yaşadıkları yerleşim birimlerine göre, istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Okutulan girişimcilik derslerinin gerek içerik olarak öğrenciler içindeki girişimci ruhu tetiklemesi ve yol gösterici nitelikte olması, bu dersi alan katılımcılarda yüksek girişimcilik yönelimi oluşturmuş olabilir.

Elde edilen bulgular ışığında refah seviyesi yüksek, Büyükşehirde yetişen ve ebeveynleri hali hazırda bir girişim içerisinde bulunan öğrencilerin girişimciliğe eğilimli olduğu görülmektedir. Ayrıca Aydın Adnan Menderes Üniversitesinde okutulan girişimcilik dersini alan öğrencilerin girişimciliğe daha yatkın olduğunu anket sonuçları göstermektedir.

Araştırma sonucunda Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmış ve çeşitli girişimcilik faaliyetleri ile yeterli teşvikler sağlanırsa bu katılımcıların girişimci becerilerinin artacağı düşünülmektedir.

Araştırmadan edinilen verilere göre; erkeklerin kadınlara göre anlamlı bir farklılık göstermesi sonucundan yola çıkarak öğrencilere yönelik girişimcilik konulu proje yarışmaları düzenlenebilir ve pozitif ayrımcılık uygulanarak kadın girişimcilere yüksek oranda maddi destekler verilebilir. Girişimcilik yönelimi fakülteler arasında en fazla veteriner fakültesinde olmasına rağmen, katılımcı sayısının ve puanının yüksek olduğu bir diğer okul meslek yüksekokullarıdır, bunun nedeni ise günümüz koşullarında öğrencilerin hem atanma zorluğu yaşamaları hem de aldıkları girişimcilik dersleri eğitim ve programları onları girişimciliğe yönlentmektedir. Potansiyel bir girişimci olan bu katılımcılara gerekli teşvik ve doğru adımları izlemelerini sağlamak adına Aydın ilinde başarılı iş adamları Üniversiteye davet edilerek öğrencilerde bulunan bu potansiyelin açığa çıkmasına imkân verebilir. Daha sonra ise bu öğrencilerin girişimcilik yanları desteklenerek KOSGEB gibi girişimciyi destekleyen kamu kurum ve kuruluşların, hibe ve kredileri hakkında bilgilendirmelerde bulunulabilir.

Araştırma sırasında üniversiteli gençlerin girişimcilik yönelimlerini tespit etmek amacıyla kullanılan ölçeklerin oldukça az olduğu ortaya çıkmıştır. Bu konuda ölçek çalışması yapılarak literatüre katkı sağlanabilir. Araştırma kapsamında örneklemeler rastgele seçilmiştir, fakat bu ölçek seçilmiş örneklemeler üzerinde uygulanarak farklı sonuçlar elde edilebilir. Bu araştırma Aydın Adnan Menderes Üniversitesinde hali hazırda eğitim öğretim gören öğrenciler üzerinde yapılmıştır, mezun olan öğrenciler üzerinde benzer çalışmalar yapılarak halen öğrenim gören öğrenciler ile karşılaştırma yapılabilir. Literatürde bulunan çalışmalar, girişimciliğin ekonomik ve sosyal alanda, kişilere ve topluma pozitif yönde katkılar sağladığını belirtmektedir.

KAYNAKLAR

- Aidis, R. (2003). Entrepreneurship and Economic Transition. *Tinbergen Institute Discussion Paper*. 15(2), 1-29.
- Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Ajzen, I. (1996). The Directive Influence of Attitudes on Behavior. P. Gollwitzer & J.A. Bargh (Ed), New York: *The Psychology of Action Linking Cognition and Motivation to Behavior*, 385-403.
- Ankara Kalkınma Ajansı (2019). Ajans Destekleri Hakkında, Genel Bilgiler. 15 Ağustos 2019 tarihinde https://www.ankaraka.org.tr/tr/genel-bilgiler_46.html adresinden alınmıştır.
- Ankara Kalkınma Ajansı (2019). Ajans Destekleri Hakkında, Mali Destekler. 15 Ağustos 2019 tarihinde https://www.ankaraka.org.tr/tr/mali-destekler_12.html adresinden alınmıştır.
- Arıkan, S. (2004). *Girişimcilik, Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular*, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Arrow, K. J., Chenery, H. B., Minhas, B. S., & Solow, R.M. (1961). Capital-Labor Substitution and Economic Efficiency. *Review of Economics and Statistics*, 43(3), 225-250.
- Aşkın, A., Nehir, S., ve Vural, S. Ö. (2011). Tarihsel Süreçte Girişimcilik Kavramı ve Gelişimi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(2).
- Atasoy, T. (2009). *Kendinizin Patronu Olmak: Girişimcilik*. Ankara: Odtü Yayınevi.
- Avery R., Bezmez S., Edmonds A. G., ve Yaylalı M., (1999). *Redhouse Sözlüğü*. İstanbul: Redhouse Yayınları
- Avşar, M. (2007). *Yükseköğretimde öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin araştırılması Çukurova Üniversitesinde bir uygulama*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi (2019, Şubat). Bir Bakışta Üniversite. 01 Şubat 2019 tarihinde <https://www.adu.edu.tr/tr/bir-bakista-universite> adresinden alınmıştır.
- Aydın, E., ve Öner, G. (2016). Sosyal Bilgiler Ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17.

- Aydıntan, B. (2004). Cumhuriyeti 80. Yılında Dünden Bugüne Türkiye'nin Öncü İşletme ve Yöneticileri. *Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 113-125.
- Balaban, Ö., ve Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), 133-147
- Başar, E. (2017). *Girişimcilik*, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Başar, M. B., Tosunoğlu, T., ve Demirci, E. (2001). *Girişimcilik ve Girişimcinin Yol Haritası, İş Planı*. Eskişehir: Eskişehir Ticaret Odası Yayınları.
- Bilge, H., ve Bal, V. (2012). Girişimcilik Eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 131-148.
- Blaug, M. (1987). *Economic History and the History of Economics*. New York University Press.
- Bozdemir, M. (2011). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Endüstriyel Mirasımız*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.
- Bozkurt, Ö. (2007). Girişimcilik Eğitiminde Kişilik Özelliklerinin Önemi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*. 1(2), 93-111.
- Börü, D. (2006). *Girişimcilik eğilimi – Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Buğra, A. (1995). *Devlet ve İşadamları*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Busenitz, L. W., West, G. P., Shepherd, D., Nelson, T., Chandler, G. N., & Zacharakis, A. (2003). Entrepreneurship Research in Emergence: Past Trends and Future Directions. *Journal of Management*, 29(3), 286-310.
- Carree, M. A., & Thurik, A. R. (2005). *Understanding The Role Of Entrepreneurship For Economic Growth. The Handbook Entrepreneurship And Economic Growth*. Papers on Entrepreneurship, Growth and Public Policy.
- Carter, J. (2001). *Developing E-Commerce Systems*. New Jersey: Prentice Hall PTR.
- Chen, Y. F., & Lai, M. C. (2010). Factors influencing the entrepreneurial attitude of Taiwanese tertiary-level business students. *Social Behavior and Personality: an International Journal*, 38(1), 1-12.

- Creative Research Systems (2012). Sample Size Calculator. 01 Şubat 2019 tarihinde <https://www.surveysystem.com/sscalc.htm> adresinden alınmıştır.
- Çonkar, K. (1993). Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Katkısı Açısından Factoring. *Çukurova Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi*, 1.
- Demircan, E. S. (2008). Girişimci Sıfatıyla Devlet: 1980 Sonrası Türkiye Analizi. *Girişimci Ve Kalkınma Dergisi*, 3(1), 33-56.
- Denizalp, H. (2009). *Toplumsal Dönüşüm İçin Sosyal Girişimcilik Rehberi*. Sivil Toplum Geliştirme Merkezi.
- Doğaner, M., ve Altunoğlu, A. E. (2010). Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2, 103-110.
- Dollinger, M. J. (2003). *Entrepreneurship: Strategies and Resources*. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Driessen, M. P., & Zwart, P. S. (1999). The Role of The Entrepreneur in Small Business Success: The Entrepreneurship Scan. *44th ICSB World Conference Proceedings Innovation and Economic Development: The Role of Entrepreneurship and SMEs, Nápoles*, 20-23.
- Driessen, M. P. (2005). *E-Scan Ondernemerstest: beoordeling en ontwikkeling ondernemers competentie*. Groningen: Entrepreneur Consultancy BV.
- Duncan, J. W., Ginter, P. M., Rucks, A. C., & Jacobs, D. T. (1988). Intrapreneurship and the Reinvention of the Corporation. *Business Horizons*, 31 (3), 16-21.
- Durak, İ., İrmiş, A., ve Özdemir, L. (2017). *Girişimcilik Anadolu Kent Girişimciliğinden Örnekler*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Elmacı, İ. (2015). *Tanzimat'tan Günümüze Türkiye Teknoloji Tarihi: İlaç, Gübre, Petrol Teknolojileri*. Ankara: Orion Kitabevi
- Erbatu, G. (2008). *Kültürel Boyutları İçerisinde Girişimcilik Eğilimi*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İnsan Kaynakları Yönetimi Bilim Dalı. İstanbul, 197.
- Ercan, S., ve Gökdeniz, İ. (2009). Girişimciliğin Gelişim Süreci ve Girişimcilik Açısından Kazakistan. *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 49, 59-82.
- Erdoğan, İ. (1994). *İşletmelerde Davranış*. İstanbul: Beta Yayınevi.

- Formaini, R. L. (2001). The engine of capitalist process: entrepreneurs in economic theory. *Economic and Financial Review*, 4, 2-11.
- Global Entrepreneurship Research Monitor (2019). Global Entrepreneurship Research Association. 02 Şubat 2019 tarihinde <https://www.gemconsortium.org/data> adresinden alınmıştır.
- Gözek, S. (2006). *Girişimci Adayının Özellikleri, Girişimcilik Eğilimleri ve Girişimci Adaylarına Sağlanan Destekler*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Kahramanmaraş, 1-72.
- Güney, S. (2008). *Girişimcilik Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Güran, T. (2013). *İktisat Tarihi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Hahn, R. W. (1990). Regulation: Past, Present, And Future. *Harvard Journal of Law & Public Policy*, 13, 167, 2-4.
- Hardy, K. (1999). What Do Entrepreneurs Contribute?. *Ivy Business Journal*, (64)2, 48-65
- Haşiloğlu, S., Kaya, D., ve Haşiloğlu S. (2010). E-Girişimcilik Araçları Ve Türkiye’de E-girişimciler Üzerine Bir Uygulama. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14).
- Hébert, R. F., & Link, A. N. (2006). The Entrepreneur as Innovator. *The Journal of Technology Transfer*, 31(5), 589-597.
- Hébert, R. F., & Link, A. N. (2007). Historical Perspectives on The Entrepreneur. *Foundations and Trends in Entrepreneurship*, 2(4), 261-408.
- Hisrich, R. D., & Peters M. P. (1998). *Entrepreneurship*. New York: The McGraw Hill Book Co.
- Hisrich, R. D., & Peters, M. P. (1995). *Entrepreneurship Starting, Developing And Managing A New Enterprise*. Irwin: Third Edition.
- Hmieleski, K. M., & Corbett, A. C. (2006). Proclivity for improvisation as a predictor of entrepreneurial intentions. *Journal of Small Business Management*, 44(1), 45-63.
- Hornaday, R. W. (1992). Thinking About Entrepreneurship: A Fuzzy Set Approach. *Journal of Small Business Management*, 30(4), 12-23.
- Hutchinson, A., & Hutchinson, F. (1997). *Environmental Business Management Sustainable Development in the New Millennium*. Cambridge: McGraw- Hill.

- İrmiş, A. (1998). *Bir Örgüt Kültürü Örneği Olarak Türk Milli Kültüründe Ahilik*. Türk Yurdu, 18 (126).
- İrmiş, A., ve Emsen Ö. S. (2002), *İktisadi Gelişmede Girişimcilik, Denizli ve Erzurum Örneği*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Jakopec, A., Krečar, I. M., & Sušanj, Z. (2013). Predictors of Entrepreneurial Intentions of Students of Economics. *Studia Psychologica*, 55(4).
- Karabulut, T. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26 (1), 331-356.
- Karadağ, K. (2018 Haziran). Yeni uyum kararnamesi ile bazı bakanlıkların teşkilat yasaları lağvedildi. *Anadolu Ajansı*.14 Şubat 2019 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/gunun-basliklari/yeni-uyum-kararnamesi-ile-bazi-bakanliklarin-teskilat-yasalari-lagvedildi/1198717> adresinden alınmıştır.
- Kaya, A. (2007). *Bilişim ve İletişim Işığında Girişimcilik ve Kobi Yönetimi*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Keynes, J. M. (1923). *A Tract on Monetary Reform*. London: MacMillan.
- Keynes, J. M. (1930). *A Treatise on Money*. London: MacMillan.
- Keynes, J. M. (1936). *The General Theory of Employment, Interest and Money*. London: MacMillan.
- Keynes, J. M. (1973). *The "Ex-Ante" Theory of The Rate of Interest*. London: Macmillan.
- Kılıç, R., Keklik, B., ve Çalış, N. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İibf İşletme Bölümü Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2), 423-435.
- Koç, İ. C. (2000). İzmir İktisat Kongresi'nin Türk Ekonomisinin Oluşumuna Etkileri. *Atatürk Dergisi*, 3(1).
- Koçyiğit, E. (2013). *Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kolchin, M. G., & Hyclak, T. J. (1987). The Case of the Traditional Intrapreneur. *SAM Advanced Management Journal*, 52 (3), 14-18.

- KOSGEB (2018). *2018 Yılı Faaliyet Raporu*. Ankara: Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Krueger J. N. F., Reilly, M. D., & Carsrud, A. L. (2000). Competing Models of Entrepreneurial Intentions. *Journal of Business Venturing*, 15(5-6), 411-432.
- Kuratko, D. F., & Hodgetts, R. M. (2001). *Entrepreneurship: A Contemporary Approach*. FortWorth: Harcourt College Publishers.
- Kuratko, D. F. & Montagno, R. V. (1989). The Intrapreneurial Spirit. *Training and Development Journal*, 83-85.
- Kurt, M., Çakır, B., ve Demir, K. (2016). Türkiye’de Modern Yönetimin Erken Dönemleri: Geç-Osmanlı Döneminde Fabrikalar, Sanayi Mektepleri ve Yabancı Uzmanlar. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 45, 154-165.
- Küçük, O. (2005). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Lee, M. S., & Peterson, J. S. (2000). Culture Entrepreneurial Orientation and Global Competitiveness. *Journal of World Business*, 35 (4), 401-416.
- Littunen, H. (2000). Entrepreneurship and the Characteristics of the Entrepreneurial Personality. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 6 (6), 295-299.
- Lounsbury, M. (1998). Collective entrepreneurship; The mobilization of college and university recycling coordinators. *Journal of Organizational Change Management*, 11 (1), 50-70.
- Louw, L., Van Eeden, S. M., Bosch, J. K., & Venter, D. J. L. (2003). Entrepreneurial Traits of Undergraduate Students at Selected South African Tertiary Institutions. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 9(1), 5-26.
- Marangoz, M. (2016). *Girişimcilik*. Ankara: Beta Yayınları.
- McClelland, D. C. (1967). *Achieving society* (92051. Baskı). New York: Simon and Schuster.
- Memduhoğlu, H. B., ve Şahin, M. (2017). Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6 (1), 297-307.
- Mok, K. H. (2005). Fostering entrepreneurship: Changing role of government and higher education governance in Hong Kong. *Research Policy*, 34(4), 537–554.
- Mueller, L. S., & Thomas, S. A. (2000). Culture and Entrepreneurial Potential: A Nine Country Study of Locus of Control and Innovativeness. *Journal of Business Venturing*, 16, 51-75.

- Müftüoğlu, M. T. (2002). *Girişimcilik*. Eskişehir: AÖF Yayınları.
- Müftüoğlu, T., ve Durukan, T. (2004). *Girişimcilik ve KOBİ'ler*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Naktiyok, A., ve Kök, S. (2006). Çevresel Faktörlerin İç Girişimcilik Üzerinde Etkileri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 8 (2), 77-96.
- Olson, P. D. (1986). Entrepreneurs: Opportunistic Decision Makers. *Journal of Small Business Management*, 24, 29.
- Oosterbeek, H., Van Praag, M., & Ijsselstein, A. (2010). The Impact of Entrepreneurship Education on Entrepreneurship Skills and Motivation. *European Economic Review*, 54(3), 442-454.
- Örücü, E., Kılıç R., ve Yılmaz Ö. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi Üzerine Bir Uygulama. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 2(2), 27-47.
- Özdemir, P. (2016). *Girişimci Üniversiteler Ve Türkiye'de Girişimcilik Eğitimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özdevecioğlu, M., ve Cingöz, A. (2009) . Sosyal Girişimcilik ve Sosyal Girişimciler: Teorik Çerçeve. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32, 81-95.
- Özgün, T. O. (2018). Osmanlı İmparatorluğu'nda İktisadi Rekabet ve Galata Bankerleri. *Tarih Okulu Dergisi*, 37, 685-702.
- Öztürk, İ. (2008). *İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği 2008 Girişimcilik Raporu*, İstanbul: İGİAD Yayınları.
- Pamuk, Ş. (1999). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Pan, V. L., ve Akay, C. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *NWSA-Education Sciences*, 10 (2), 125-138.
- Parnell, J. A., Crandall, W. R., & Menefee, M. (1995). Examining the Impact of Culture on Entrepreneurial Propensity: An Empirical Study of Prospective American and Egyptian Entrepreneurs. *Academy of Entrepreneurship Journal*. 1(1), 39-52.
- Peneder, M. (2009). The Meaning of Entrepreneurship: A Modular Concept, *Journal of Industry, Competition and Trade*, 9(2), 77-99.
- Praag, C. M. (1999). Some Classic Views on Entrepreneurship. *De Economist*, 147(3), 311-335.

- Rauch, A., & Frese, M. (2000). *Psychological Approaches to Entrepreneurial Success: A General Model and An Overview of Findings*. C.L. Cooper and I.T. Robertson (Ed.), Wiley: International Review of Industrial and Organizational Psychology, Chichester.
- Sali, A. (1998). Rekabet Kurulu İkinci Başkanı Prof. Dr. Tamer Müftüoğlu İle Girişimcilik Üzerine. *Çerçeve Dergisi*, 32-42
- Salik, N., ve Kaygın, E. (2016). Demografik Değişkenler Açısından Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Kafkas Üniversitesi Örneği. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 145-162.
- Schumpeter, J. A. (1911). *The Theory of Economic Development*. New York: Oxford University Press.
- Sciascia, S., & De Vita, R. (2004). *The Development of Entrepreneurship Research*. Università Carlo Cattaneo.
- Shapero, A., & Sokol, L. (1982). The Social Dimensions of Entrepreneurship. *Encyclopedia of Entrepreneurship*, 72-90.
- Stevenson, H. H., & Jarillo, J. C. (1991). *A New Entrepreneurial Paradigm' in Socio-economics: Toward a New Synthesis*. Etzioni, A. and Lawrence, P.R. (Ed.) Armonk: ME Sharpe, Inc.
- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2017). 2017 Yılı Genel Faaliyet Raporu. *Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü*. 14 Şubat 2019 tarihinde <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/04/111922017-genel-faaliyet-raporupdf.pdf> adresinden alınmıştır.
- T.C. Maliye Bakanlığı. (2008). *BÜMKO 2008 Yılı Faaliyet Raporu*. Ankara: Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2013). *Girişimci Fikirler Üretme*. Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Eğitim Modülü.
- Tanzi, V., & Schuknecht, L. (2000). *Public Spending in The 20th Century: A Global Perspective*. Cambridge University Press.
- Taşkın, E. (2008). *Girişimcilik ve Özgüven, Girişimcilik ve KOBİler-Teori ve Uygulama*, Erdoğan B.Z. (Ed.). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Taşkın, E. (2012). Başarılı Girişimcilerin Ortak Özellikleri, Erdoğan, B.Z. (Editör), *Girişimcilik ve KOBİler*, Bursa: Ekin Yayınevi.

- Tekin, M. (2005). *Hayallerin Gerçeğe Dönüşümü: Girişimcilik*. Konya: Günay Ofset Matbaacılık.
- Tezel, Y. S. (2002). *Cumhuriyet Döneminin İktisadi Tarihi*. 5. Baskı. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Tikici, M., ve Aksoy, A. (2009). *Girişimcilik ve Küçük İşletmeler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Timuroğlu, M. K., ve Çakır, S. (2014). Girişimcilerin Yeni Bir Girişim Yapma Niyetlerinin Risk Alma Eğilimi İle İlişkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 119-136.
- Tutar, H., ve Altınkaynak, F. (2013). *Girişimcilik*. Ankara: Detay Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2019). Türk Dil Kurumu Sözlükleri. 02 Şubat 2019 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ce30e7ad2af63.42522141 adresinden alınmıştır.
- Türkiye Halk Bankası A.Ş. (2019). Bizi Tanıyın. 05 Mart 2019 tarihinde <https://www.halkbank.com.tr> adresinden alınmıştır.
- Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği (2019). *2019 Şubat Ayına Ait Kurulan Ve Kapanan Şirket İstatistikleri Haber Bülteni*. Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği.
- TÜSİAD, (2002). *Türkiye’de Girişimcilik*, İstanbul: TÜSİAD Yayınları, No: 12 / 340
- TÜSİAD, (2012). *Türkiye’de Girişimcilik*, İstanbul: TÜSİAD Yayınları, No: 340/12
- Ulucak, R. (2016). Doğal Kaynak Laneti: Avrasya Bölgesi İçin Bir Uygulama. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(4), 85-94.
- Von Graevenitz, G., Harhoff, D., & Weber, R. (2010). The Effects of Entrepreneurship Education. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 76(1), 90-112.
- Wang, C.K., & Wong, P. K. (2004). Entrepreneurial Interest of University Students in Singapore. *Technovation*. 24(2), 163-172.
- Wilson, F., Kickul, J., & Marlino, D. (2007). Gender, Entrepreneurial Self-Efficacy and Entrepreneurial Career Intentions: Implications For Entrepreneurship Education. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 31(3), 387-406.
- Winata, S. (2008). *The economic determinants of entrepreneurial activity: evidence from a Bayesian approach: a thesis presented in partial fulfilment of the requirements for the degree of Master of Business Studies in Financial Economics at Massey University*. Massey University.

- Yener, S. (2018). İktisadi Kuramlar ve Girişimcilik. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (1), 13-38.
- Yılmaz, E., ve Sünbül, A. M. (2009). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (21), 195-203.
- Yurtseven, H. R. (2007). *Girişimcilik-Küçük Bir İşletme Kurmak ve Yönetmek*. Ankara: Detay Yayıncılık.

EKLER

Ek 1: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden Öğrencilere, Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğini Uygulamak İçin Alınan Etik Kurul İzin Yazısı

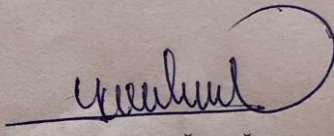
T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI
ETİK KURULU

SAYI: 31906847/050.04.04-08 /004
KONU: Başvurunuzun değerlendirilmesi

AYDIN
27/03/2019

Sayın Dr.Öğr.Üyesi Şahin BULUT
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Aydın İktisat Fakültesi Ekonomi ve Finans Bölümü Öğretim Üyesi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 27/03/2019 tarihinde yapılan olağan toplantısında çalışmanızla ilgili alınan 01 nolu karar aşağıda sunulmuştur.
Bilgilerinize sunarım.

Prof.Dr.Yücel BOZDAĞLIOĞLU
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları
Etik Kurulu Başkanı

KARAR-

Protokol No :.....
Sorumlu Yürütücü : Dr.Öğr.Üyesi Şahin BULUT
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Aydın İktisat Fakültesi Ekonomi ve Finans Bölümü Öğretim Üyesi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nca 27/03/2019 tarihinde onay verilen; Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Aydın İktisat Fakültesi Ekonomi ve Finans Bölümü Öğretim Üyesi Dr.Öğr.Üyesi Şahin BULUT'un yürütücülüğünü yapmış olduğu "Üniversiteli Gençlerin Girişimcilik Algıları ve Yönelimi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma" konulu çalışmasına ait 25/03/2019 tarihli dilekçesi görüşüldü.

Çalışmanın Etik Kurul Uygunluk Onayını almasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Ek 2: Kişisel Bilgi Formu ve Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği

Sevgili Öğrenciler,

Bu anket Aydın Adnan Menderes Üniversitesinde okuyan öğrencilerimizin girişimcilik yönelimlerini belirlemek amacıyla bilimsel bir çalışma dâhilinde kullanılacaktır. Aşağıdaki sorularda size uygun gelen cevap seçeneğine (1 en az, 5 en çok) çarpı (X) koyarak işaretleyiniz.

Katılımınız için teşekkür ederiz.

Emrah BAŞ

Fakülte / MYO:			
Cinsiyet:	Kadın ()	Erkek ()		
Yaş:	18-20()	21-22 ()	22-24 ()	25+ ()
Lisans Düzeyi:	Ön Lisans ()	Lisans ()	Yüksek Lisans ()	
Sınıf:	1. ()	2.()	3.()	4.()
Yüksek Lisans ()				
Baba Mesleği:	Memur ()	İşçi ()	Esnaf ()	Çiftçi ()
Diğer...				
Anne Mesleği:	Memur ()	İşçi ()	Esnaf ()	Ev
Hanımı ()	Diğer...			
Aile Aylık Geliri (TL):	2.020 ve altı ()	2.021-3.500 ()	3.501-5.000 ()	5.001-7.000 ()
	7.000 ()	7.001+ ()		
Ailenizin Yaşadığı Yer:	Köy ()	Kasaba ()	İlçe ()	İl ()
Büyükşehir ()				
Girişimcilik Dersi Aldınız mı? :	Evet ()	Hayır ()		

	MADDELER	1	2	3	4	5
1.	İşimde geçmiş performansımdan daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.	()	()	()	()	()
2.	Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.	()	()	()	()	()
3.	İstediğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğunu düşünürüm.	()	()	()	()	()
4.	İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	()	()	()	()	()
5.	Kendi işimi kurabilirim.	()	()	()	()	()
6.	İşten zorunlu olarak ayrılırsam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.	()	()	()	()	()
7.	Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim.	()	()	()	()	()
8.	Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	()	()	()	()	()
9.	Denemediklerimi denemekten çekinmem.	()	()	()	()	()
10.	Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissedirim.	()	()	()	()	()
11.	Arkadaşıma değişik iş projelerden söz ederim.	()	()	()	()	()
12.	Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	()	()	()	()	()
13.	Arkadaşımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem.	()	()	()	()	()
14.	Hayatımı dış etkenlere bırakmam.	()	()	()	()	()
15.	Kararlarımın hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.	()	()	()	()	()
16.	Risk almaktan çekinmem.	()	()	()	()	()
17.	Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.	()	()	()	()	()
18.	Yeni bir şeyleri denememe imkân veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	()	()	()	()	()
19.	Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	()	()	()	()	()
20.	Yeni bir perspektiften bakmama imkân sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	()	()	()	()	()
21.	Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	()	()	()	()	()

22.	Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırayabilirim.	()	()	()	()	()
23.	Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	()	()	()	()	()
24.	Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmaktan yaşamam.	()	()	()	()	()
25.	Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	()	()	()	()	()
26.	Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	()	()	()	()	()
27.	Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	()	()	()	()	()
28.	Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.	()	()	()	()	()
29.	Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	()	()	()	()	()
30.	İşimde ve çalışmalarımdaya ortaya çıkan değişimlere açıgımdır.	()	()	()	()	()
31.	İşimi severek ve azimle yaparım.	()	()	()	()	()
32.	İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.	()	()	()	()	()
33.	İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.	()	()	()	()	()
34.	Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	()	()	()	()	()
35.	İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	()	()	()	()	()
36.	Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	()	()	()	()	()

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Emrah BAŞ

Doğum Yeri ve Tarihi: Ereğli / 26.11.1989

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Çankırı Karatekin Üniversitesi / İktisadi ve İdari Bilimleri
Fakültesi / İktisat

Lisansüstü Öğrenimi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü
/ Ekonomi ve Finans ABD / Yüksek Lisans

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

İş Deneyimi

Proje Uzmanı (2013-2014) Avrasya Tarımsal Danışmanlık A.Ş. / Burdur

Uzman Yardımcısı (2015-2016) Denizbank A.Ş. / Kayseri

Öğretim Görevlisi (2017-Devam Etmekte) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi,
Aydın Meslek Yüksekokulu / Aydın

İletişim

E-posta Adresi: emrahbase@gmail.com / emrah.bas@adu.edu.tr

Tarih 10.10.2019